

RODRIGO DE RATO Y FIGAREDO
MANAGING DIRECTOR

INTERNATIONAL MONETARY FUND
WASHINGTON, D.C. 20431

CABLE ADDRESS
INTERFUND

August 21, 2007

His Excellency
Dr. Chea Chanto
Governor
National Bank of Cambodia
22-24 Preah Norodom Blvd.
Phnom Penh,
Kingdom of Cambodia

Excellency,

I am writing to thank you for the wonderful hospitality you provided during my visit to Cambodia, and for the frank and compelling discussions we had during our meetings. The tour of Angkor Wat organized by the National Bank of Cambodia was magnificent.

The knowledge I gained during the visit confirms that Cambodia's economy is heading in the right direction. I congratulate the National Bank of Cambodia for its contribution to Cambodia's impressive economic performance. As we discussed, the main risk I see to the development of a strong financial sector is the significant weakness in two key banks, where implementation of strong corrective actions is urgently needed to safeguard the health of the whole banking system.

We greatly value the close relationship we enjoy with the National Bank of Cambodia and please be assured that we stand ready to assist you in any way you may find helpful.

With warm regards,

Yours sincerely,

សុន្ទរកថា

**ឯកឧត្តម ជា ចាន់តុ ទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
ផ្តើមក្នុងឱកាសបិទសន្និធាតបូកសរុបលទ្ធផលការងារឆមាសទី១ និងទិសដៅការងារឆមាសទី២
ឆ្នាំ២០០៧ របស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
នៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា នាថ្ងៃទី២៣-២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧
២២២២ * ២២២២**

សូមគោរព :

- លោកជំទាវ ទេសាភិបាលរង
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី នាងកញ្ញាទាំងអស់ ជាទីមេត្រី

មកដល់ពេលនេះ អង្គសន្និធាតបូកសរុបលទ្ធផលការងារឆមាសទី១ និងទិសដៅការងារឆមាសទី២ឆ្នាំ២០០៧ របស់យើងបានចូលមកដល់ពេលវេលាដែលត្រូវបញ្ចប់ហើយ ។ ជារួម ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃយ៉ាងខ្ពស់ថា អង្គសន្និធាត បានប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងសកម្ម និងដោយរលូនរហូតដល់ទីបញ្ចប់ដោយជោគជ័យ ។ ខ្ញុំជឿជាក់ថា សមាជិក-សមាជិក ទាំងអស់ដែលមានវត្តមាននៅក្នុងអង្គសន្និធាតនេះ ពិតជាភ្ជាប់បានពីសភាពការណ៍រួមនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ តំបន់ និង ពិភពលោកនៅឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៧ ហើយទន្ទឹមនេះ ក៏បានស្តាប់នូវខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃបទឧទ្ទេសនាម បទអន្តរាគមន៍អនុសាសន៍ណែនាំផ្សេងៗ និងទិសដៅការងារដែលត្រូវបន្តអនុវត្តនៅពេលអនាគត ។

ឆ្លៀតឱកាសនេះ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណដល់ លោកជំទាវ ឯកឧត្តម និងលោក លោកស្រី ដែលបានផ្តល់បទ ឧទ្ទេសនាមយ៉ាងក្បោះក្បាយ និងអនុសាសន៍ល្អៗ ហើយក៏សូមថ្លែងអំណរគុណផងដែរចំពោះសមាជិក-សមាជិកានៃ អង្គសន្និបាតទាំងអស់ ដែលបានអញ្ជើញមកចូលរួមនិងបានខិតខំយកចិត្តទុកដាក់ស្តាប់បទឧទ្ទេសនាម និងមាន វត្តមាននៅក្នុងអង្គសន្និបាតនេះតាំងពីដើមដល់ចប់ ។

ក្នុងរយៈពេលពីរថ្ងៃនេះ បន្ទាប់ពីលោកជំទាវ ឯកឧត្តម និងលោក លោកស្រី បានស្តាប់សេចក្តីរាយការណ៍ ស្តីពី លទ្ធផលការងាររបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជានៅឆមាសទី១ឆ្នាំ២០០៧ និងបានស្តាប់បទឧទ្ទេសនាមសំខាន់ៗទាក់ទងនឹង ការងារគណនេយ្យ វឌ្ឍនភាពថ្មីៗនៃសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន ការត្រួតពិនិត្យធនាគារនិងការងារមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា ការងារគ្រប់គ្រងទុនបំរុង ការរៀបចំបង្កើតអង្គភាពស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងការ សំអាតប្រាក់និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម គោលការណ៍គ្រឹះនៃការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង ការងារគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់- ឃ្នាំងបេឡា និងការងារសមាគមមន្ត្រីបុគ្គលិកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងបទអន្តរាគមន៍ របស់សាខាធនាគារជាតិនៃ កម្ពុជាខេត្ត-ក្រុង រួចមក ថ្ងៃនេះខ្ញុំសូមលើកឡើងនូវមតិមួយចំនួនបន្ថែមទៀត ដើម្បីជាការផ្តាំផ្ទៃដល់មន្ត្រីបុគ្គលិក ទាំងនៅទីស្នាក់ការកណ្តាល និងនៅសាខាខេត្ត-ក្រុង អំពីអ្វីដែលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាត្រូវធ្វើនៅពេលអនាគត ។

លោកជំទាវ ឯកឧត្តម លោក លោកស្រី នាងកញ្ញា ជាទីមេត្រី !

ក្នុងនាមជាអាជ្ញាធររូបិយវត្ថុជាតិ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា គឺនៅតែបន្តពង្រឹងតួនាទីរបស់ខ្លួនក្នុងការដឹកនាំ នយោបាយរូបិយវត្ថុដោយប្រុងប្រយ័ត្ន និងមានលក្ខណៈទន់ភ្លន់ទៅតាមការវិវត្តជាក់ស្តែងនៃសេដ្ឋកិច្ច ព្រមទាំង

បន្ថយកម្រិតទុកដាក់រក្សាឱ្យមានលក្ខណៈស៊ីគ្នាជាមួយនឹងគោលនយោបាយសារពើពន្ធ សំដៅធានាឱ្យបានស្ថិរភាពថ្លៃ
កំរិតអតិផរណាទាប និងមានស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ។ យើងនឹងបន្តពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យប្រព័ន្ធធនាគារឱ្យមានសុខភាព
កាន់តែរឹងមាំ មានប្រសិទ្ធភាព និងដើម្បីទទួលបានជំនឿទុកចិត្តពីសាធារណជនជាតិ និងអន្តរជាតិបន្ថែមទៀត ។ ទន្ទឹម
នេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជានឹងបន្តរួមចំណែកអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរបស់រាជរដ្ឋា-
ភិបាលឱ្យបានល្អ និងប្រសិទ្ធភាព ដោយលើកកម្ពស់ការផ្តល់សេវាជូនអង្គការរដ្ឋឱ្យកាន់តែប្រសើរ និងមានប្រសិទ្ធភាព
ជាពិសេស រាល់ការបង់ពន្ធគ្រប់ប្រភេទ និងបើកប្រាក់បៀវត្សរ៍ ។

១)- ការងារគណនេយ្យ ការងារប្រតិបត្តិការ និងការងារបេឡា

ចំពោះការងារគណនេយ្យ ជាការងារជំនាញបច្ចេកទេស ទាក់ទងនឹងកិច្ចចុះបញ្ជីកាន់រាល់ប្រតិបត្តិការ
ធនាគារ ដូច្នេះត្រូវរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុឱ្យស្របតាមប្លង់គណនីឯកភាពរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។
ចំពោះសាខាធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាខេត្ត-ក្រុងមួយចំនួន ដែលមានកងខ្លះខាតលើការងារនេះ ត្រូវខិតខំកែលំអកិច្ច
បញ្ជីការបង់ខ្លួនឱ្យកាន់តែសុក្រិតឡើងបើសាខាខេត្ត-ក្រុងណាដែលប្រតិបត្តិបានល្អហើយ ត្រូវបន្តពង្រឹងឱ្យកាន់តែល្អ
ប្រសើរថែមទៀត ។

ការងារប្រតិបត្តិការធនាគារ បន្ទាប់ពីរាជរដ្ឋាភិបាលបានធ្វើកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរួចមក
នាយកដ្ឋានប្រតិបត្តិការនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងសាខាខេត្ត-ក្រុង បានរួមចំណែកអនុវត្តកម្មវិធីនេះយ៉ាងសកម្ម
ដោយបើក និងគ្រប់គ្រងគណនីរបស់ស្ថាប័នរដ្ឋ និងក្រសួងមន្ទីរពិព្វាខេត្ត-ក្រុង ។ យើងបានបង្កើតឱ្យមានសាខាផ្លូវការនៅ
ទូទាំងប្រទេសយើងកំពុងបានកែលំអកន្លែងធ្វើការងារ និងពង្រីកប្រតិបត្តិការសភាពទាត់ទាត់នៅតាមតំបន់ ដូចជានៅ
ក្រុងភ្នំពេញ ក្រុងព្រះសីហនុ និងខេត្តសៀមរាប ដែលជាតំបន់មានសក្តានុពលសេដ្ឋកិច្ច ហើយយើងនឹងបន្តធ្វើនៅតាម
ខេត្តមួយចំនួនទៀត ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការចាំបាច់របស់ភ្នាក់ងារសេដ្ឋកិច្ច ។

ចំពោះការងារបេឡា ជាការងារបច្ចេកទេសជំនាញទាក់ទងទៅនឹង : **៩១-**ការត្រួតពិនិត្យការរាប់ស្រាល
ជ្រើសប្រភេទរូបិយវត្ថុ និងរូបិយប័ណ្ណតាមការណែនាំ **៩២-**ការគ្រប់គ្រង និងថែរក្សាសាច់ប្រាក់ឱ្យត្រឹមត្រូវតាមលក្ខណៈ
បច្ចេកទេស និង**៩៣-**ការពារសុវត្ថិភាពឃ្នាំងប្រាក់ ។ ការណែនាំនេះ អនុវត្តទៅបានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព តម្រូវឱ្យ
មន្ត្រីទាំងអស់ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវសីលធម៌ ភាពស្មោះត្រង់ វិន័យការងារ និងគោរពតាមការចាត់តាំងត្រឹមត្រូវ ។

២)- ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន និងការងាររៀបចំប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ COBRA : ត្រូវបន្តធ្វើ
សុក្រិតកម្មប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានបច្ចុប្បន្ន ឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរថែមទៀតដើម្បីចែករំលែកព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុ
ឬឥណទានរវាងបណ្តាធនាគារសមាជិក និងឱ្យគេមានមូលដ្ឋានធ្វើសេចក្តីសំរេចស្តីពីការផ្តល់ឥណទាន ។ សារៈសំខាន់
នៃប្រព័ន្ធនេះ នឹងជួយឱ្យធនាគារនីមួយៗទទួលបានព័ត៌មានច្បាស់លាស់អំពីអតិថិជន (KYC) មុននឹងសម្រេចចិត្តផ្តល់
ឥណទានរបស់ខ្លួន និងអាចការពារបាននូវហានិភ័យអសាធារណៈរបស់អ្នកសុំខ្ចីប្រាក់ ព្រមទាំងកាត់បន្ថយឥណទាន

មិនដំណើរការក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារ (NPL) ។ យើងក៏បានអនុវត្តនូវកម្មវិធីកុំព្យូទ័រកូប្រា (COBRA) ក្នុងគោលបំណងធ្វើឱ្យការត្រួតពិនិត្យលើឯកសារកាន់តែស៊ីជម្រៅនិងមានប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ការវិភាគ និងវាយតម្លៃស្ថានភាពធនាគារឱ្យកាន់តែសុក្រិតឡើង ។

៣). វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា ត្រូវបានរាជរដ្ឋាភិបាលចាត់ទុកថា ជាវិស័យគន្លឹះក្នុងការរួមចំណែកកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជនកម្ពុជា ។ យើងត្រូវតែបន្តអនុវត្តអនុសាសន៍ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់ សម្តេច ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទាំងចំនួន ៦ ចំណុច ដើម្បីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពសេវាកម្មមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាឱ្យមានដំណើរការប្រកបទៅដោយប្រសិទ្ធភាព និងផលិតភាព ។ ការប្រើប្រាស់សេវាកម្មមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ នឹងជួយពង្រីកសេវាអន្តរការិយកម្មធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុធ្វើឱ្យប្រជាជនយល់ដឹងពីសារៈប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់ឥណទានខ្នាតតូចសម្រាប់ជួយកែប្រែជីវភាពប្រជាជននៅជនបទឱ្យមានភាពប្រសើរឡើង ។ យើងនឹងបន្តធ្វើសន្និសីទ ស្តីពីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅតំបន់ដែលមានសក្តានុពលសេដ្ឋកិច្ចមួយចំនួនដូចជា នៅខេត្តកំពង់ចាម កំពត និងបាត់ដំបង ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយពីផលប្រយោជន៍មីក្រូឥណទានក្នុងការកសាងជីវភាពគ្រួសារ ។

៤). ការងារគ្រប់គ្រងទុនបំរុង ជាការងារសំខាន់របស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាក្នុងការរក្សាស្ថិរភាពថ្លៃ និងសុវត្ថិភាពប្រព័ន្ធធនាគារ ។ បរិមាណទុនបំរុងត្រូវបានគេរក្សាយ៉ាងតិចឱ្យមានកម្រិតស្មើនឹង ៣,៥ ខែ នៃការនាំចូលសម្រាប់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ និងប្រមាណ ២ ខែ សំរាប់ប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ ។ គិតមកដល់ចុងខែមិថុនា នៅឆ្នាំ២០០៧ នេះទុនបំរុងអន្តរជាតិរបស់យើងបានកើនដល់ ១.២៦៤ លានដុល្លារ ស្មើនឹងចំនួន ៣ខែនៃការនាំចូល ។ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាត្រូវបន្តគ្រប់គ្រងទុនបំរុងអន្តរជាតិដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ឈរលើគោលការណ៍ធានាសុវត្ថិភាពសាច់ប្រាក់ងាយស្រួល និងចំណូលបន្ថែមទៀត ។

៥). ការងារស្ថិតិជញ្ជីងទូទាត់ គឺជាការកិច្ចស្នូលមួយរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ ។ បើយើងពិនិត្យក្នុងក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចទាំងមូលឃើញថា ការងារស្ថិតិជញ្ជីងទូទាត់ មានសារៈសំខាន់ណាស់ព្រោះការងារនេះ ជាចំណែកមួយនៃស្ថិតិម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ។ យើងត្រូវតែបន្តបង្កើនប្រសិទ្ធភាព និង គុណភាពស្ថិតិថែមទៀត ដោយខិតខំសម្រិតសម្រាំងប្រភពទិន្នន័យឱ្យកាន់តែសុក្រិត និងធ្វើអង្កេតទៅលើប្រភពទិន្នន័យសំខាន់ៗព្រមទាំងយកចិត្តទុកដាក់លើការបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីជំនាញរបស់យើងបន្ថែមទៀត ឱ្យឆ្លើយតបទៅនឹងសភាពការណ៍ថ្មីៗ ។ យើងនឹងធ្វើការកែទម្រង់នាយកដ្ឋានស្រាវជ្រាវសេដ្ឋកិច្ច និងស្ថិតិដើម្បីឱ្យប្រព្រឹត្តិទៅស្របតាមការវិវត្តរីកចម្រើននៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចបច្ចុប្បន្ន ។

៦). ការងារ IT និងការងារប្រព័ន្ធទូទាត់និងផ្ទាល់ទាត់ បច្ចុប្បន្ន ឆ្លើយតបទៅនឹងការរីកចម្រើននៃប្រតិបត្តិការធនាគារកណ្តាល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បាននឹងកំពុងរៀបចំបង្កើតនូវប្រព័ន្ធ IT ដើម្បីធ្វើស្វ័យប្រវត្តិកម្មនូវរាល់ប្រតិបត្តិការរបស់នាយកដ្ឋានបោះផ្សាយនិងឃ្នាំងបេឡា នាយកដ្ឋានប្រតិបត្តិការ និងនាយកដ្ឋាន

គណនេយ្យ ដែលជានាយកដ្ឋានស្តុល និងភ្ជាប់បណ្តាញទៅនាយកដ្ឋានផ្សេងទៀតដែលពាក់ព័ន្ធ ។ បច្ចុប្បន្ននេះ យើងកំពុងអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធទូទាត់មួយ ដែលក្នុងនោះមានការធ្វើទំនើបកម្មសភាផាត់ទាត់មូលប្បទានប័ត្រ ការគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការទូទាត់រាយ និងប្រតិបត្តិការទូទាត់នូវទឹកប្រាក់ធំៗ ដោយប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក (RTGS) ។

៧)- ការបង្កើតអង្គភាពស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (FIU) បន្ទាប់ពីច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្មចូលជាធរមាន អង្គភាពស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុនឹងត្រូវបានបង្កើតឡើង នៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក្នុងគោលបំណងរួមចំណែកសហប្រតិបត្តិការជាមួយប្រទេសក្នុងតំបន់ និងពិភពលោក ដើម្បីគ្រប់គ្រង ទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបនូវរាល់ប្រតិបត្តិការ ឬបទល្មើសដែលទាក់ទងនឹងប្រតិបត្តិការសំអាតប្រាក់ និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្មនៅកម្ពុជា ។

៨)- ការងារសហប្រតិបត្តិការក្នុងតំបន់ ដោយសារធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាយើងជាសមាជិកមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ និងបណ្តុះបណ្តាលធនាគារកណ្តាលអាស៊ីអាគ្នេយ៍ (SEACEN) យើងទទួលបាននូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការល្អក្នុងតំបន់ក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីបុគ្គលិក និងផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍គ្នាទៅវិញទៅមកក្នុងវិស័យធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ ។ យើងនៅតែបន្តពង្រឹង និងពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី និងពហុភាគីជាមួយធនាគារកណ្តាលនៅក្នុងតំបន់ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍គ្នាក្នុងការដឹកនាំនយោបាយរូបិយវត្ថុឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ហើយនៅចុងឆ្នាំ ២០០៧ នេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាយើងពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយធនាគារកណ្តាលកូរ៉េបន្ថែមទៀត ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍នៃការគ្រប់គ្រងធនាគារកណ្តាល និងទទួលបាននូវការបណ្តុះបណ្តាល ព្រមទាំងផ្លាស់ប្តូរមន្ត្រីជំនាញធនាគារកណ្តាលកូរ៉េ មកធ្វើការនៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជារយៈពេលវែងលើផ្នែកអាទិភាពមួយចំនួន ។

៩)- ការងារសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានបន្តធ្វើការកែទម្រង់អគ្គាធិការដ្ឋានធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាដើម្បីឱ្យស្របទៅនឹងស្តង់ដារជាតិ និងអន្តរជាតិ ដោយពង្រឹងប្រតិបត្តិការនាយកដ្ឋានពីរនៅក្រោមឱវាទគឺ : ៩១-នាយកដ្ឋានសវនកម្មផ្ទៃក្នុងសំរាប់បំពេញការងារតាមផែនការប្រចាំឆ្នាំដែលបានកំណត់ និង៩២-នាយកដ្ឋានអធិការកិច្ចបំពេញការងារតាមហេតុដែលបានកើតឡើង ។ យើងនឹងបន្តធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងនៅតាមនាយកដ្ឋាន និងសាខារបស់យើងមួយចំនួនទៀតតាមកម្មវិធីគ្រោងទុក ព្រមទាំងចុះទៅធ្វើអធិការកិច្ចដោយឆ្លក់នៅតាមសាខាធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាខេត្ត-ក្រុងមួយចំនួនទៀត ។ ដើម្បីដំណើរការងារនេះឱ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយរលូន និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ចាំបាច់យើងត្រូវបន្តរៀបចំលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ និងយកចិត្តទុកដាក់បណ្តុះបណ្តាលមុខជំនាញ និងក្រមសីលធម៌របស់មន្ត្រីផងដែរ ។

១០)- ការបង្កើនជំនឿទុកចិត្តលើប្រាក់រៀល : ការបង្កើនជំនឿទុកចិត្តលើប្រាក់រៀល គឺជាទិសដៅផង និងជានយោបាយផង ។ យើងបានរៀបចំសិក្ខាសាលាជាច្រើនដងដើម្បីផ្សព្វផ្សាយឱ្យសាធារណជនទូទៅបានយល់ដឹងពីគុណសម្បត្តិ និងគុណវិបត្តិនៃដុល្លារូបនិយកម្មនេះ ។ បញ្ហានេះ យើងមិនអាចអនុវត្តវិធានការរដ្ឋបាលចាប់បង្ខំបានទេ

ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះព្រោះអាចបណ្តាលឱ្យប៉ះពាល់ដល់ស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ។ យើងអាចធ្វើបាន គឺទាមទារ ពេលវេលាសមស្របមួយនៅពេលអនាគត ។ ប៉ុន្តែជាវិធានការដែលបានអនុវត្តកន្លងមក គឺរាល់ការបើកប្រាក់ខែជូន មន្ត្រីរាជការ ការបង់ពន្ធគ្រប់ប្រភេទ និងការបង់ថ្លៃសេវាទឹកភ្លើង ត្រូវគិតជាប្រាក់រៀល ហើយយើងនឹងបន្ត ជំរុញឱ្យវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់សេវាជាប្រាក់រៀលឱ្យប្រព្រឹត្តទៅកាន់តែច្រើនឡើងកាន់តែរលូន និងមានប្រសិទ្ធភាព ។

១១)- ការពង្រឹងប្រតិបត្តិការសាខាធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាខេត្ត-ក្រុង : ការងារជាអាទិភាពរបស់យើង គឺពង្រឹងនិងពង្រីកសកម្មភាពប្រតិបត្តិការសាខារបស់យើងនៅទូទាំងប្រទេស ដើម្បីជួយសំរួលដល់ការងារចរាចរសាច់ ប្រាក់ការបែងចែកសាច់ប្រាក់ និងគ្រប់គ្រងសកម្មភាពប្រតិបត្តិការធនាគារពាណិជ្ជ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅតាម តំបន់ជាពិសេស គឺចូលរួមអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការបើក គណនី និងគ្រប់គ្រងសេវាគណនីរបស់រដ្ឋទាំងអស់ចាប់ពីថ្នាក់ឃុំ-សង្កាត់ដល់ថ្នាក់ក្រសួងសំរាប់ប្រតិបត្តិការផ្ទេរសាច់ប្រាក់ ទូទាត់ពាណិជ្ជកម្ម បង់ពន្ធអាករ និងបើកប្រាក់បៀវត្សជូនដល់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងកងកំលាំងប្រដាប់អាវុធទូទាំង ប្រទេស ។

១២)- យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០០៦-២០១៥ បន្ទាប់ពីឯកសារនេះបានធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម រួចត្រូវបានរាជរដ្ឋាភិបាលអនុម័តយកធ្វើជាផែនការគោលដៅសំរាប់ពង្រឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះក្នុងការអភិវឌ្ឍនិងពង្រីកវិស័យ ធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ ដើម្បីរួមចំណែកអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ និងកាត់បន្ថយ ភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជន ស្របតាមគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដែល ជាលេខាធិការដ្ឋានផង និងជាភ្នាក់ងារអនុវត្តផង ត្រូវចូលរួមអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។

១៣)- សមាគមមន្ត្រីបុគ្គលិករបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីជួយដោះស្រាយការ លំបាករបស់មន្ត្រីបុគ្គលិក ពង្រឹងសាមគ្គីភាពផ្ទៃក្នុងជាភាគរភាព និងជួយឧបត្ថម្ភគ្នាទៅវិញទៅមកក្នុងពេលមានការ លំបាក ។ សមាគមត្រូវបន្ថយកម្រិតទុកដាក់ពីបញ្ហាសុខភាព និងការលំបាករបស់មន្ត្រីយើងបន្ថែមទៀត ។

១៤)- ការងារគ្រប់គ្រងនិងបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីបុគ្គលិក : ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ តែងតែជួបប្រទះ បញ្ហាប្រឈមលើគ្រប់ផ្នែកទាំងអស់ ។ បញ្ហាប្រឈមតម្រូវឱ្យយើងដោះស្រាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។ កត្តា ដែលមានធនធានមនុស្សសំបូរបែប គឺជាគន្លឹះសំរាប់ដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនោះ ។

ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស គឺត្រូវធ្វើជាប្រចាំ ដោយឈរលើគោលការណ៍បួន :

១-ការសម្រិតសម្រាំងមន្ត្រីចូលថ្មី : ការជ្រើសរើសមន្ត្រីចូលបំរើការងារនៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ផ្អែក តាមបរិមាណនៃតម្រូវការ ឆ្លងកាត់តាមរយៈការប្រលងប្រជែងលើមុខជំនាញ និងសម្ភាសផ្ទាល់មាត់ជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំ និងជំនាញការបរទេស ។

២-ការលើកកម្ពស់គុណភាពធនធានមនុស្សដែលមានស្រាប់ខាងផ្នែកជំនាញ

៣-ការលើកកម្ពស់គុណភាពធនធានមនុស្សខាងផ្នែកគុណធម៌

៤- ការលើកកម្ពស់គុណភាពធនធានមនុស្សខាងផ្នែកសុខុមាលភាព និងអត្ថប្រយោជន៍ខាងផ្នែកសង្គមកិច្ច ។

ដូច្នេះ ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សនៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា គឺជាការងារអាទិភាពដែលយើងត្រូវធ្វើជាប្រចាំ នៅនឹងកន្លែង និងបញ្ជូនទៅចូលរួមវគ្គសិក្សារយៈពេលវែងនិងខ្លីនៅបរទេស ដើម្បីលើកកម្ពស់សមត្ថភាព និងគុណភាព ការងារមន្ត្រីរបស់យើងទាំងខាងឯកទេសកម្ម ការទទួលខុសត្រូវចំពោះការងារ ភាសាបរទេស វិន័យការងារ និងការ ប្រតិបត្តិសីលធម៌ក្នុងការងារ ។ ធនធានមនុស្ស គឺជាកត្តាកំណត់ជោគជ័យនៃការងាររបស់យើងលើគ្រប់ផ្នែក ។

លោកជំទាវ ឯកឧត្តម លោក លោកស្រី នាងកញ្ញា ជាទីស្នេហា !

មតិដែលខ្ញុំបានលើកឡើងខាងលើ សុទ្ធតែជាការងាររបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាយើងត្រូវអនុវត្តចំពោះមុខ សម្រាប់រយៈពេលវែងនាពេលអនាគត ក្នុងគោលដៅបន្តពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ ក៏ដូចជាការពង្រឹង ប្រព័ន្ធធនាគារទាំងមូលឱ្យកាន់តែមានលក្ខណៈទំនើប មានសុវត្ថិភាព មានប្រសិទ្ធភាព និងទទួលបានការជឿទុកចិត្ត ពីសាធារណជនជាតិ-អន្តរជាតិបន្ថែមទៀត ។ ការណ៍នេះសំរេចទៅបាន គឺទាល់តែមានការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម និង ប្រកបដោយស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ពីមន្ត្រីរបស់យើងគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ។

ខ្ញុំសង្ឃឹមថា លោកជំទាវ ឯកឧត្តម លោក លោកស្រី និងនាងកញ្ញាទាំងអស់ នឹងបន្តការខិតខំប្រឹងប្រែង ជាលក្ខណៈប្រពៃណីរបស់យើងថែមទៀត ដើម្បីអនុវត្តការងារទាំងនេះឱ្យបានជោគជ័យ សំដៅរួមចំណែកពង្រឹងប្រព័ន្ធ ធនាគារ និងអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាឱ្យមានការរីកចម្រើនប្រកបដោយចីរភាព ស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរូបរបស់ រាជរដ្ឋាភិបាល ។

មុននឹងបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមផ្តាំផ្ញើបិទណ្ឌចដូចខាងក្រោម :

- ១- សូមផ្តាំដឹកនាំគ្រប់អង្គការគ្រប់ផ្នែកទាំងអស់នៅក្រោមឱវាទធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាត្រូវខិតខំអនុវត្ត ទិសដៅការងារធនាគារទី២ ឆ្នាំ២០០៧ របស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាទៅអនុវត្តឱ្យបានជោគជ័យ និងមាន ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់
- ២- ការងារសវនកម្មផ្ទៃក្នុងត្រូវអនុវត្តឱ្យស្របតាមគោលការណ៍អភិបាលកិច្ចល្អ និងតម្លាភាព
- ៣- បន្តបណ្តុះបណ្តាល និងពង្រីកសមត្ថភាពមន្ត្រីបុគ្គលិកទាំងសមត្ថភាពការងារ និងគុណធម៌ ។

ជាចុងក្រោយ ខ្ញុំសូមឱ្យសមាជិក សមាជិកា ដែលជាថ្នាក់ដឹកនាំមកពីនាយកដ្ឋាននានានៅទីស្នាក់ការកណ្តាល និងសាខាធនាគារជាតិខេត្ត-ក្រុងទាំងអស់ដែលបានចូលរួមក្នុងសន្និបាតពេលនេះ នៅពេលដែលត្រឡប់ទៅបំរើការងារវិញ ត្រូវយកស្មារតីនិងលទ្ធផលនៃអង្គសន្និបាតរយៈពេលពិថ្ងៃនេះ ទៅប្រជុំផ្សព្វផ្សាយឱ្យមន្ត្រីបុគ្គលិករបស់ខ្លួនបានជ្រួតជ្រាប

ដើម្បីរួមចំណែកអនុវត្តទិសដៅការងារធនាគារទី២ របស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បានប្រព្រឹត្តិទៅដោយរលូនទទួលបានជោគជ័យ និងមានប្រសិទ្ធភាព ។

ជាថ្មីម្តងទៀត ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះមន្ត្រីបុគ្គលិកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ដែលបានខិតខំរួមចំណែកកសាងសមិទ្ធផលដ៏ល្អ និងបានកសាងប្រព័ន្ធធនាគារឱ្យទទួលបាននូវការទុកចិត្តរបស់សាធារណជនជាតិ និងអន្តរជាតិ ។ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណផងដែរ ចំពោះលោកជំទាវ ឯកឧត្តម លោក លោកស្រី នាងកញ្ញាទាំងអស់ ដែលបានអញ្ជើញចូលរួមក្នុងសន្និបាត និងមានវត្តមានតាំងពីដើមដល់ចប់ ។

មុននឹងបញ្ចប់ ស្លៀកឱកាសដែលបច្ចុប្បន្នជារដូវដែលបងប្អូនប្រជាជនកម្ពុជាយើងប្រារព្ធធ្វើពិធីបុណ្យដង្ហែទាន ព្រះវិស្ណុដែលជាពិធីបុណ្យប្រពៃណីជាតិខ្មែរយើង ខ្ញុំសូមជូនពរចំពោះ លោកជំទាវ ឯកឧត្តម លោក លោកស្រី នាងកញ្ញាដែលបានអញ្ជើញចូលរួមក្នុងអង្គសន្និបាតនេះ សូមជួបប្រទះតែពុទ្ធពរទាំងប្រាំប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ និង បដិភាណៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបិទអង្គសន្និបាតរបស់យើងចាប់ពីពេលនេះតទៅ ។

សូមអរគុណ

Speech
H.E. Dr. Chea Chanto
The Governor of the National Bank of Cambodia
On the occasion of the Closing Ceremony of the Conference on the first semester
Achievements and the Targets for the second semester of 2007 for the National Bank of
Cambodia
Phnom Penh 23-24 July 2007

- H.E. Deputy Governor,
- Excellencies, Ladies and Gentlemen,

We are now reaching the end of our conference on the first semester achievements and the targets for the second semester of 2007. In short, I would like to strongly assess that the conference has proceeded actively, smoothly and finished successfully. I believe that all participants who are present at this conference are truly aware of the report on the overall situation of the national, regional and world economy during the first half of 2007 and at the same time have listened to meaningful presentations, interventions, recommendations and targets for the coming year.

I would like to take this opportunity to express my sincere thanks to Excellencies, Ladies and Gentlemen who have provided useful presentations and good recommendations to all participants and also to express my appreciation to all members for their attention and presence at the conference from the beginning until the end.

During these past two days, Excellencies, Ladies and Gentlemen have paid attention to the report on the first half achievements of the National Bank of Cambodia (NBC) and the targets for the second half of 2007, as well as interesting lectures on accounting, the progress

report on ASEAN cooperation, bank management and Cambodian microfinance, reserve management, the organization of the establishment of Financial Intelligent Unit, the enforcement of law on the prevention of money laundry and the financing of terrorism, the basic principle of internal audit, cash and strongroom management, employee association of NBC, and provincial branches' reports.

Today, I would like to brief all of you from both headquarters and provincial branches on what NBC has been doing and the targets to be implemented and strengthened in the coming period as follows:

Excellencies, Ladies and Gentlemen,

As the national monetary authority, NBC continues to strengthen its role in directing a flexible and prudential monetary policy along with current economic development and pay attention to keep consistency with fiscal policy aimed at maintaining price stability, low inflation and macroeconomic stability. We will continue to strengthen bank supervision toward sound, and effective banking system and gaining public confidence from local and international. At the same time, NBC will extend more efforts toward better implementation of Government public financial reform programs by providing efficient services to government agencies, in particular tax and payments operations and wage raisings.

1. Accounting, banking operation and cash management

Accounting is a technical undertaking involving book entry of banking transactions; we have to prepare financial statements consistent with NBC's chart of account. All provincial branches having problems with their balance sheets have to improve the accuracy of their book entry. Those who did well should continue strengthening further.

Banking operation: After the Royal Government reformed the public finance programs, the Banking Operations Department of NBC and its provincial branches actively contributed to the implementation of this program by opening and controlling bank account for government agencies, ministries, and public offices. We opened official branches all over the country, innovated office procedures, and built and extended the Clearing House's operations in the region, namely Phnom Penh, Sihanoukville, and Siem Reap province-the economic zones of greatest potential. Eventually we will continue by extending to some other provinces to meet the needs of economic agents.

Cash management is another technical undertaking involving: (1) controls of counting and selecting local and foreign currencies; (2) cash management and maintenance correctly; and (3) strongroom safety. The effective implementation would require all staff to cling tightly, to morality, honesty, work discipline, and to obey strictly any assignment given.

2. Credit information sharing system and organization of COBRA

We will continue to perfect the current credit information sharing system (CIS) aiming at sharing financial or the credit information of borrowers among member banks so that they can easily make decisions on providing credit to customers. The benefit of this system is to help each bank receive correct information from customers' profile "know your customer" before making a decision to provide a loan; moreover, it can prevent the insolvency risks of borrowers and reduce non performing loans (NPL) in the banking system. We have implemented Cambodia Offsite Banking Report for Prompt Corrective Action (COBRA) in order to make offsite supervision more efficiency for perfection of banking analysis and assessment.

3. Cambodia’s microfinance sector

The Cambodian microfinance sector is considered by the government as *a key to the resolving Cambodian poverty*. Samdech **Hun Sen**, Prime Minister of the Royal Government of Cambodia, has put in place six recommendations for strengthening the effectiveness of microfinance services in Cambodia. Accessing microfinance services will help to extend banking and financial intermediary action by encouraging people to understand benefits of accessing micro credit and improving the standard of living in rural areas. We continue to organize conferences on microfinance at potential economic zones including Kampong Cham, Kam Pot, and Batambang province to promote the benefit of micro credit for building the family standard of living.

4. Reserve management

Reserve management is the main duty of NBC in its endeavor to maintain price stability and sound banking system. The international reserves will be maintained at a value of at least three months and a half’s of import for a developing country and two months for a developed country. As of June 2007, our international reserves increased to USD 1,264 million equal to 3 months of import. NBC continues to manage its international reserves carefully based its principles on safety, liquidity, and profitability.

5. Balance of payments statistics

The balance of payment statistics (BOP) is the core concern of NBC, as stipulated in the *Law on the Central Bank*. In macroeconomic terms, BOP is one of the key indicators. To improve the efficiency and quality of statistics, we perfect our sources of data and will conduct our own survey on International Investment Position by continuously training our staff to meet the current situation. We will restructure the Economic Research and Statistics Department to be in line with the current economic growth.

6. IT and Payment and Settlement System

According to development of central bank’s operation, NBC is creating IT system to automate all transactions in Issue Department, Banking Operation Department and Account Department, which are the core departments and link to other related departments. Currently, NBC is developing a payment system that include modernizing cheque’s clearing house, retail payment transaction management and Real Time Gross Settlement System (RTGS).

7. The Establishment of Financial Intelligent Unit (FIU)

After law on the prevention of money laundry and the financing of terrorism comes into effect, Financial Intelligent Unit will be created under controlling of NBC to cooperate with other countries in the region and in the world in order to govern and prevent all transactions and crimes related to the money laundry and the financing of terrorism in Cambodia.

8. Cooperation in region

As a member of the South East Asian Central Banks Research and Training Center (SEACEN), NBC has experienced good cooperation in the region on staff training and exchange experiences in banking and finance sector. We will continue strengthening bilateral and multilateral cooperation with central banks in the region, with the aim of learning good techniques for conducting efficient monetary policy. At the end of 2007, NBC will expand cooperation with Bank of Korea to exchange experiences on central bank management, obtain training and get expertised staff from Bank of Korea to work long term in some key areas at NBC.

9. Internal audit

NBC has continued to reform the Inspection General to be in line with international by reorganizing departments, i.e., (1) Internal Audit Department fulfils works according to annual plan (2) Inspection Department fulfils works according to actual fact. We will continue to do internal audit in all departments and some provincial branches as planned and to perform inspection by surprising on other provincial branches. Therefore, to work smoothly and effectively we need to prepare sufficient basic legal documents and also pay attention to training skills and our staff's moral code.

10. Promoting public confidence in the riel

Improving public confidence in the riel is a challenge to our policy. We conducted several seminars to educate the general public on the advantages and disadvantages of dollarization. We can not enforce administrative action in this circumstance because it will harm the current macroeconomic stability. To overcome this challenge, we need an appropriate time frame in the future. However, regarding the mechanism and the policy that have been used, several measures such as raising civil servant wages, all kinds of tax payments and utilities have been made in riel and we will continue to induce microfinance sector to provide more services in riel smoothly and effectively.

11. Strengthening the provincial branches' operations

Our priority is to strengthen and expand the operational activities of our provincial branches nationwide to facilitate cash circulation, cash distribution and management in areas where commercial banks and microfinance institutions are located and in particular, to contribute to the implementation of the government's public finance reform program, including the facilitation of bank accounts for cash transfer, trade payment, tax payment, and salary payment to public servants and military personnel for government agencies from the commune level to ministry level.

12. Financial Sector Development Strategy 2006-2015

After this document has been updated, it has been approved by the government to be a roadmap for strengthening development and expanding finance and banking sector and non-bank financial sector in order to develop national economy and to reduce poverty to get along with Cambodian Millennium Development Goals. NBC, that is both secretariat and agent, need to implement this strategy effectively.

13. Employee Association of the National Bank of Cambodia

The Employee Association of NBC was established to alleviate social difficulties, strengthen internal solidarity, and provide contributions to emergency cases. The association must continue to focus further on health issues and employees' difficulties.

14. Human resources management and training

In developing national economy, we always encounter obstacles in all fields. Sufficient human resource is the key factor to solve these issues effectively.

Human resource development needs to implement continuously based on four principles:

- Screening new employees: Selection of new employees at NBC is based on demanded quantity through competition on technical knowledge's examination and oral interview with head officials and foreigner expert.
- Improving human resources quality on existing technical knowledge
- Improving human resources quality on virtue
- Improving humal resources quality on welfare and social benefit.

Hence, human resource development remains our permanent concern. NBC's officials attended short-term and long-term training courses abroad to enhance capacity building including the improvement of specialized knowledge, work responsibility, foreign language skills, work discipline, and moral. Human resources are a key factor for the successful implementation of the above tasks.

Excellencies, Ladies and Gentlemen,

I have just mentioned the duties that NBC has to perform in the near future and in the long term with the aim of continuing to strengthen management structure as well as the whole banking system in our press toward modernization, safety, effectiveness, and obtaining public confidence from both the national and international spheres. These can be achieved by active involvement and high responsibility of our staff in all levels.

I hope that Excellencies, Ladies and Gentlemen will continue to make efforts with high responsibility in performing duties successfully with the aim of strengthening the banking system and developing the Cambodian economy with prosperity and sustainability according to governmental triangle strategy.

Before closing the opening remark, I would like to recommend three things:

- 1- Head officials of all units under NBC, please try to implement successfully and effectively the targets for the second semester of 2007 for NBC.
- 2- Implement internal audit duties to match the good governance principle and transparency.
- 3- Continue training and improving the capacity of staff, both technical capacity and virtue.

At last, I would like to suggest participants that are head officials of all departments in head office and provincial branches to take the result of this two days conference to publish to their employees in order to take part in implementing the targets for the second half of 2007 for NBC with smoothness, success and effectiveness.

Again, I would like to express my deepest thanks to all levels of NBC staff for making every effort in contributing to these achievements and building a sound banking system. I also would like to express my thanks to excellencies, ladies and gentlemen, for spending time to participate in the conference from the beginning until the end.

Finally, in the occasion of the Rainy Candle Match period that is Khmer traditional ceremony, I wish all participants to extend the four gems of Buddhist wishes, Longevity, Nobility, Health, and Might.

I officially declare the closing of the conference.

Thank you!

វឌ្ឍនភាពប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ នៅកម្ពុជា (ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧)

I- ការអភិវឌ្ឍវិស័យសេដ្ឋកិច្ច

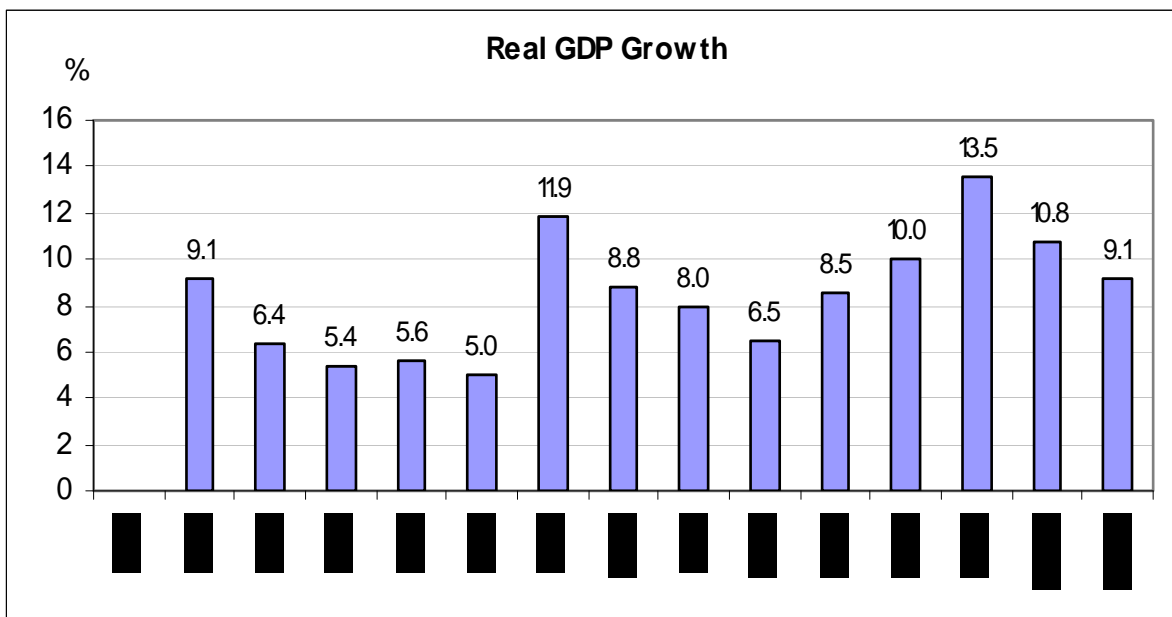
១- អត្រាកំណើនសេដ្ឋកិច្ច

សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជានៅតែបន្តការវិវឌ្ឍគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៦ ដោយសារវិស័យកសិកម្មមានដំណើរការល្អជាងការរំពឹងទុក ធ្វើឱ្យកំណើនសេដ្ឋកិច្ចមានស្មើនឹង ១០,៨% ។ ទោះបីជាកំណើននេះ បានបង្ហាញពីការធ្លាក់ជាងឆ្នាំមុនក៏ដោយ ក៏កំណើននេះនៅតែរក្សាបាននូវភាពរឹងមាំដដែល ។ តាមការព្យាករណ៍នៅឆ្នាំ២០០៧ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាមានកំណើន ៩,១% បើទោះជាផ្ទៃប្រេងនៅបន្តកើនឡើង ប៉ុន្តែនឹងត្រូវបានប៉ះប៉ូវដោយការកើនឡើងដ៏រឹងមាំនៃការនាំចេញ ការវិនិយោគនៅក្នុងវិស័យកាត់ដេរ ការរីកចម្រើនខាងទេសចរណ៍ និងសកម្មភាពសាងសង់ ។

1- Growth Rate

The Cambodian economy continued impressive performance in 2006 due to a better than expected agricultural performance of its 10.8%. Though this represents a decline from last year's growth, momentum remains strong. The initial projection for 2007 was 9.1%, taking into account the adverse impact of continuous high oil prices on the economy, which would be offset by a steady expansion of exports, increased investment in the garment sector, and flourishing tourism and construction activities.

តារាងទី១ : កំណើនផលិតផលក្នុងស្រុកសុទ្ធ

២. ថ្លៃលក់រាយ និងអតិផរណា

កម្រិតថ្លៃជាទូទៅនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចបានកើនឡើង ក្នុងអំឡុងឆមាសទី១ឆ្នាំ២០០៧នេះ ។ សន្ទស្សន៍ថ្លៃទំនិញ ប្រើប្រាស់គ្រប់មុខជាមធ្យមកើនដល់ ១២៣,២ (កក្កដា-ធ្នូ ២០០០=១០០) ក្នុងឆមាសនេះ ដោយកើនពី១២២,៦ នៅ ក្នុងឆមាសមុនដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីកំណើនប្រមាណ០,៥% ។

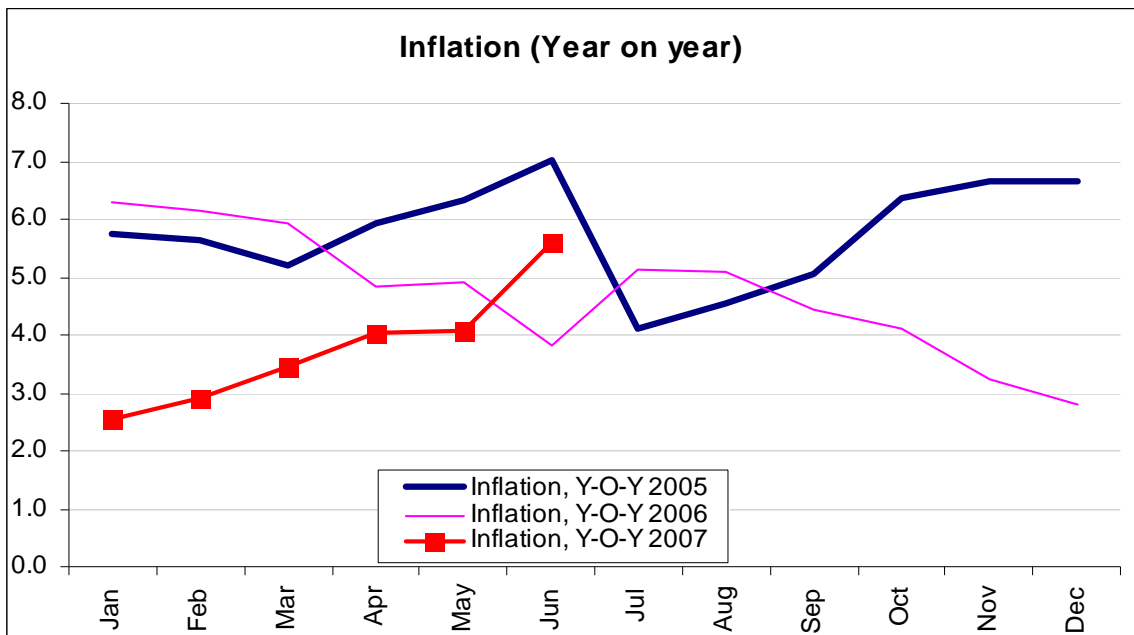
ការកើនឡើងនៃតម្រូវការក្នុងស្រុកក្នុងអំឡុងពេល រដូវបុណ្យទាន បានជះឥទ្ធិពលមួយផ្នែកទៅលើការកើននៃ កម្រិតថ្លៃទូទៅ ដោយធ្វើឱ្យអត្រាអតិផរណា ឆ្នាំលើឆ្នាំប្រចាំ ឆមាសនេះកើនប្រហែលជិត២% ពោលគឺកើនពី៣,៨៣%នៅ ក្នុងឆមាសមុនទៅដល់ ៥,៦% ក្នុងអំឡុងឆមាសនេះ ។ ប៉ុន្តែ អត្រាអតិផរណាដែលវាស់ដោយសន្ទស្សន៍ថ្លៃទំនិញប្រើ ប្រាស់មធ្យមរំកិល៣ខែ នៅតែរក្សាបានស្ថិរភាពល្អខណៈ ដែលចលនានៃសន្ទស្សន៍ថ្លៃទំនិញប្រើប្រាស់មធ្យមរំកិល ១២ខែបានបង្ហាញពីការធ្លាក់ចុះនៃសម្ពាធអតិផរណា ។

2- Retail prices and Inflations

The general price level in the economy increased during the first semester of 2007. The average All-items Index of the Consumer Price Index (CPI) increased to 123.2 (July-Dec 2000 = 100) during the review semester, from 122.6 in the preceding semester, reflecting a rise of 0.5 percent.

The increase in domestic demand during the festive season partly influenced the marginal rise in the general price level, thus, increasing the year-on-year rate of inflation for the semester by nearly 2 percent, from 3.83 percent in the preceding semester to 5.6 percent during the reporting semester. However, the inflation rate as measured by the 3-months moving average CPI, remained largely stable, while the movement of the 12-months moving average indices showed even a decline in the inflation any pressure.

តារាងទី២ : អតិផរណា (ការប្រែប្រួលជាភាគរយធៀបនឹងខែដូចគ្នានៃឆ្នាំមុន)

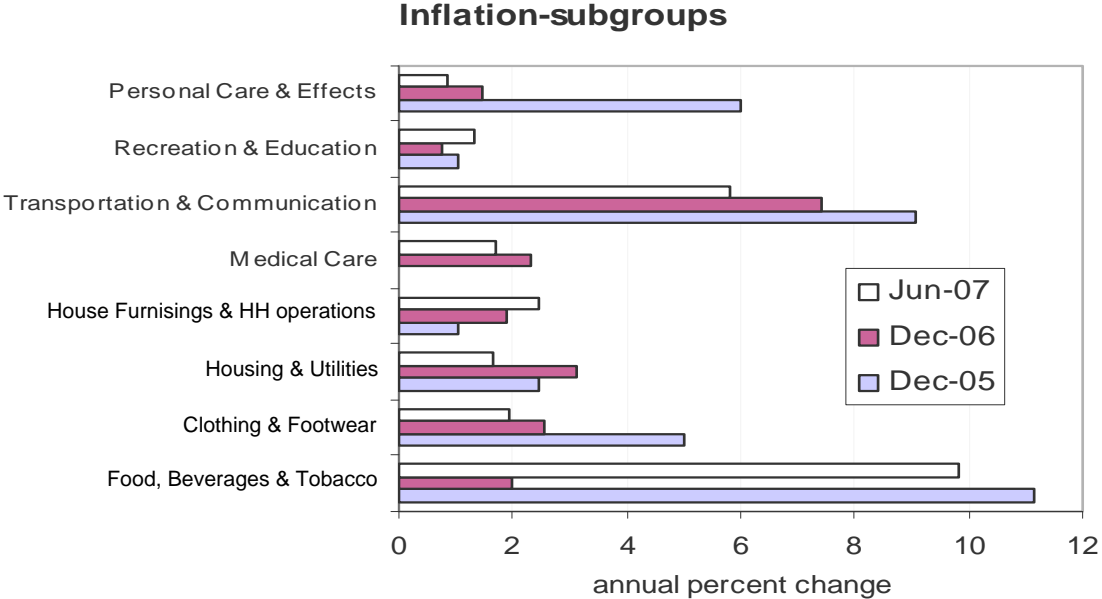
សន្ទស្សន៍រងមូលហេតុ ភេសជ្ជៈ និងផ្លែឈើ ដែលជាសន្ទស្សន៍រងធំបំផុតនៅក្នុងក្រុមផ្ទៃទំនិញប្រើប្រាស់ គឺជាប្រភពដ៏សំខាន់មួយនៃអតិផរណានៅក្នុងឆមាសនេះ ដែលមានការកើនឡើងប្រមាណ ៨.២% ក្នុងរយៈពេល៦ខែដើមឆ្នាំ២០០៧ ។ ខ្ពស់សំខាន់ៗនៃសន្ទស្សន៍រងនេះ ដែលរួមចំណែកក្នុងការកើនឡើងនៃកម្រិតផ្ទៃរួមមាន អង្ករ ត្រី សាច់ និងផ្លែឈើ ។

សន្ទស្សន៍រងផ្សេងទៀតនៅក្នុងក្រុមផ្ទៃទំនិញប្រើប្រាស់ ដែលធ្វើឱ្យមានសម្ពាធអតិផរណាគឺ សំលៀកបំពាក់ និងស្បែកជើង ការដឹកជញ្ជូននិងទូរគមនាគមន៍ គ្រឿងសង្ហារឹមនិងសម្ភារៈប្រើប្រាស់ផ្ទះសំបែងនិងការប្រើប្រាស់ ការថែទាំខ្លួន និងសេវាផ្ទាល់ខ្លួន ដែលកើនពី ១% ទៅ ១,៧% ។ ផ្ទុយទៅវិញ សន្ទស្សន៍រងការថែទាំសុខភាពនិងការកំសាន្ត និងការអប់រំ មានការធ្លាក់ចុះគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ។

The Food, Beverages & Tobacco sub-group, which has the largest group weight in the national consumer basket, was the major source of inflation in the reviewed period, recording an 8.2 percent increase during the first six months of 2007. Major items of this subgroup that contributed to the rise in the price level were rice, fish, meat and fruits.

Other sub-groups in the consumer basket that contributed to the inflationary pressure were Clothing & Footwear, Transport & Communication, and House Furnishings & Household Operations, Housing & Utilities, Personal Care & Effects which expanded in the range between 1 percent and 1.7 percent. In contrast, the sub-groups of Medical and Recreation & Education declined marginally.

រូបភាពទី៣ : អតិផរណា-សន្ទស្សន៍រង (ការប្រែប្រួលជាភាគរយប្រចាំឆ្នាំ)

៣- ចលនាទ្រទ្រង់អត្រាប្តូររូបិយភ័ណ្ណ

ប្រាក់រៀលធ្លាក់ថ្លៃប្រហែល ១% ជាមធ្យមក្នុងមួយឆ្នាំក្នុងរយៈពេល៦ឆ្នាំ រហូតដល់ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ ។ ក្នុងឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៧ អត្រាប្តូរប្រាក់រៀលធៀបនឹងប្រាក់ដុល្លារបង្ហាញនូវស្ថិរភាពគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ធៀបនឹងការប្រែប្រួលយ៉ាងខ្លាំងនៅក្នុងរយៈពេលដូចគ្នានៃឆ្នាំមុន ។ ជាមធ្យមអត្រាប្តូរប្រាក់រៀលធៀបនឹងប្រាក់ដុល្លារអាមេរិកស្មើនឹង៤.០៦៩រៀលក្នុងរយៈពេល៦ខែដើមឆ្នាំ២០០៧ ធៀបនឹង ៤.០៩៦រៀល ក្នុង១ដុល្លារអាមេរិកក្នុងរយៈពេលដូចគ្នានៃឆ្នាំកន្លងទៅ ។

អត្រាប្តូរប្រាក់រៀលនៅដើមឆ្នាំនេះស្មើនឹង ៤.០៦៣ រៀលក្នុង១ដុល្លារអាមេរិក ក៏ប៉ុន្តែ តម្រូវការយ៉ាងខ្លាំងនៃប្រាក់រៀលមុនពិធីបុណ្យចូលឆ្នាំខ្មែរ បានជម្រុញឱ្យប្រាក់រៀលកាន់តែមានតម្លៃថែមទៀត ដោយអត្រាប្តូរប្រាក់រៀលបានកើនឡើងដល់៤.០៤០រៀល ក្នុង១ដុល្លារអាមេរិកនៅពាក់កណ្តាលខែមេសា ដែលជាអត្រាមួយទាបជាងគេក្នុងឆមាសនេះ ។ ទន្ទឹមគ្នានេះដែរនៅពេលរដូវប្រាំងកាត់បានបញ្ចប់និងតម្រូវការប្រាក់រៀលថយចុះតម្លៃប្រាក់រៀលក៏ចាប់ផ្តើមធ្លាក់ចុះដែរ ។ តារាងទី៤ បង្ហាញពីការធ្លាក់ចុះនៃអត្រាប្តូរប្រាក់រៀលចាប់ពីពាក់កណ្តាលឆមាសទី១ ហើយអត្រាប្តូរបានកើនដល់៤.០៨៩រៀល ក្នុង១ដុល្លារអាមេរិក នៅចុងឆមាស ។ ដូច្នេះ ប្រាក់រៀលបានធ្លាក់ថ្លៃប្រហែល០,៨% បើធៀបរវាងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ ជាមួយនឹងខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៦ ។

គួរកត់សម្គាល់ថា មានចលនាទ្រទ្រង់នៃអត្រាប្តូរប្រាក់រៀលរដូវកាលក្នុងអំឡុងពេលពីឆ្នាំ២០០៥ ដល់ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ តម្លៃប្រាក់រៀលបានធ្លាក់ថ្លៃទាបជាទូទៅនៅដើមឆ្នាំ ហើយចាប់ផ្តើមឡើងថ្លៃបន្តិចក្នុងអំឡុងខែមេសា បន្ទាប់មកចាប់ផ្តើមធ្លាក់ថ្លៃវិញជាបន្តបន្ទាប់ ។

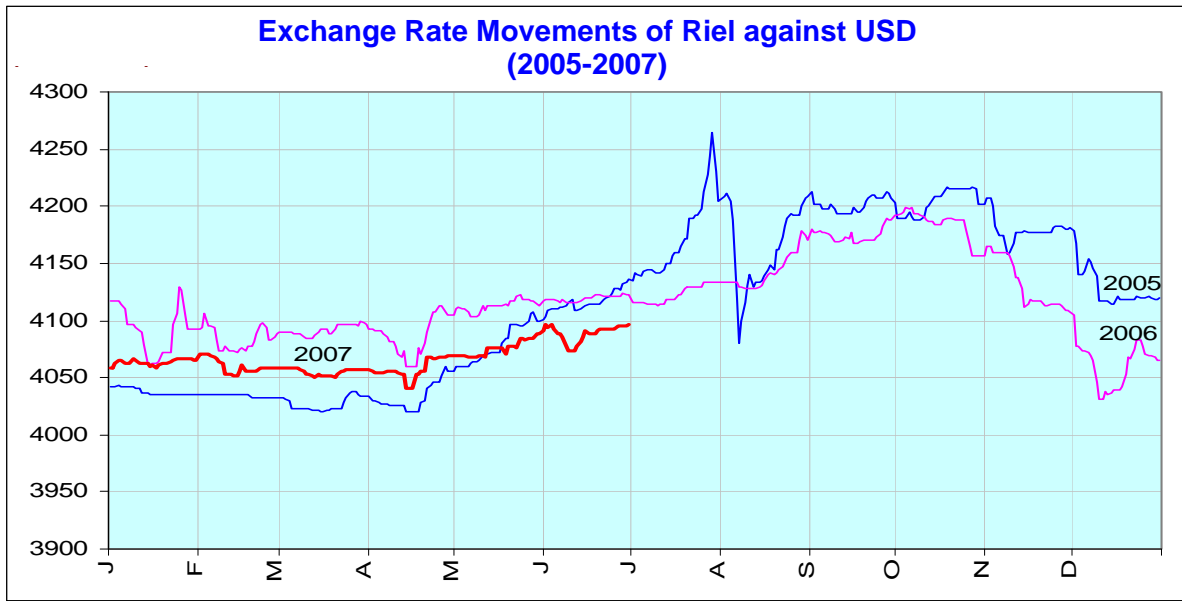
3- Exchange Rate Movements

On average, the riel depreciated annually by about 1% over the last six years to June 2007. During the first half of 2007, the exchange rate of the riel against the US dollar indicated a remarkable stability compared with a more volatile movement in the same period of last year. On average, the riel traded at around 4,069 riels per US dollar during the first six months of 2007, compared to 4,096 riels per US dollar in the same period of the last year.

The exchange rate started the year with 4,063 riels per US dollar, but high demand for domestic currency prior to the Khmer New Year season drove the riel to gain some strength, when its moved gradually upward and reached 4,040 riels per US dollar in the middle of April, which was the lowest level recorded for this semester. Meanwhile, as the harvest season ended and the demand for the riel became subdued, the value of the domestic currency started to lose some ground. Thus as can be seen from the chart below, the riel weakened from the later half of the first semester and ended the reviewed period with 4,089 riels per US dollar. Over the six months to end-June 2007, the Cambodian riel depreciated by about 0.8 percent.

As reflected in the chart below, there is a common feature in the exchange rate movements over the period from 2005 to June 2007: the riel was at a relatively low level at the beginning of the year, became a bit stronger during April, then started to fade to some extent thereafter, indicating the effects of seasonal factors on its value.

តារាងទី៤ : អត្រាប្តូរប្រាក់រៀលធៀបនឹងប្រាក់ដុល្លារ

៤- ការវិវឌ្ឍន៍រូបិយវត្ថុ

រូបិយវត្ថុទូទៅ (M2) របស់ប្រព័ន្ធធនាគារបានបន្តកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់នៅឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៧ ធៀបនឹងឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៦ ខណៈដែលសមាសធាតុបដិភាគពីរទៀត គឺទ្រព្យសកម្មបរទេសសុទ្ធ និងទ្រព្យសកម្មក្នុងស្រុកសុទ្ធនៃវិស័យធនាគារក៏បានកើនឡើងផងដែរ ។ ការកើនឡើងនៃទ្រព្យសកម្មក្នុងស្រុកសុទ្ធជាសំខាន់បណ្តាលមកពីការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងនៃឥណទានចំពោះវិស័យឯកជន ចំណែកឯឥណទេយ្យសុទ្ធរបស់រដ្ឋាភិបាលបានបន្តថយចុះគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ។

នៅឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៧ រូបិយវត្ថុទូទៅ (M2) បានកើនឡើង ចំនួន ១.៩៣៣ ពាន់លានរៀល (២៧,៩%) ដោយកើនឡើងពី ៦.៩៤២ ពាន់លានរៀល នៅចុងឆ្នាំ២០០៦ ដល់ ៨.៨៧៦ ពាន់លានរៀល នៅឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៧ ។

ការកើនឡើង នៃរូបិយវត្ថុទូទៅនៅឆមាសនេះជាលទ្ធផលនៃការកើនឡើងរូបិយវត្ថុ (M1) និងរូបិយវត្ថុផ្សេងៗ ។

4- Monetary Developments

The banking sector’s liquidity M2 continued to expand remarkably in the first semester of 2007, as compared to the previous semester’s growth rate, while both components of its counterpart, the net foreign assets and net domestic assets of the banking sector, also recorded increases. Expansion in net domestic assets was mainly brought about by the sharp rise in private sector credit, while net claims on government continued to decline remarkably.

In the first half of 2007, aggregate money M2 increased by 1,933 billion riels (27.9%) from the stock position of 6,942 billion riels as recorded at the end of 2006 to 8,876 billion riels at the end of the first semester of 2007.

The increase in money supply in the reporting semester was a result of an increase in the growth rate of both narrow money M1 and quasi-money. Narrow money recorded a 5.5% increase in June

រូបិយវត្ថុ (M1) បានកើនឡើង ៥.៥% ក្នុងខែមិថុនា ដោយ កើនឡើងពី១.៦៥៧,៧ ពាន់លានរៀល នៅចុងខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៦ ទៅ ១.៧៤៨,៤ ពាន់លានរៀល ក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ ។ រូបិយវត្ថុ (M1) បានកើនឡើង ១៥.៧% ធៀបនឹងឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៦ ។ ការកើនឡើងនេះគឺបណ្តាលមកពីការកើនឡើង នៃរូបិយវត្ថុក្នុងចរាចរ និងប្រាក់បញ្ញើចរន្ត ។

និយ័តករនៃកំណើន (M2) បានបង្ហាញពីការកើនឡើង នៃជំនឿទុកចិត្តរបស់សាធារណជនមកលើប្រាក់រៀល និងក៏ ជាលទ្ធផលនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុបើក ទូលាយ ដែលជាការឆ្លើយតបទៅនឹងការកើនឡើងនៃតម្រូវ ការរូបិយវត្ថុក្នុងស្រុក ។ រូបិយវត្ថុក្នុងចរាចរបានបន្តកើន ឡើងក្នុងកម្រិតទាបធៀបនឹងឆមាសមុន ដោយបានកើន ឡើងដល់១.៦៨១,៩ ពាន់លានរៀល គឺកើនឡើងពី ១.៥៩៩,៦ ពាន់លានរៀល នៅចុងឆ្នាំ២០០៦ ពោលគឺ កើនឡើងចំនួន ៨២,៤ ពាន់លានរៀល ឬ ៥,២% ។ ចំណែកប្រាក់បញ្ញើចរន្ត បានបង្ហាញពីការកើនឡើងចំនួន ៨,៣ ពាន់លានរៀលឬ ១៤,៣% នៅក្នុងឆមាសនេះ ។

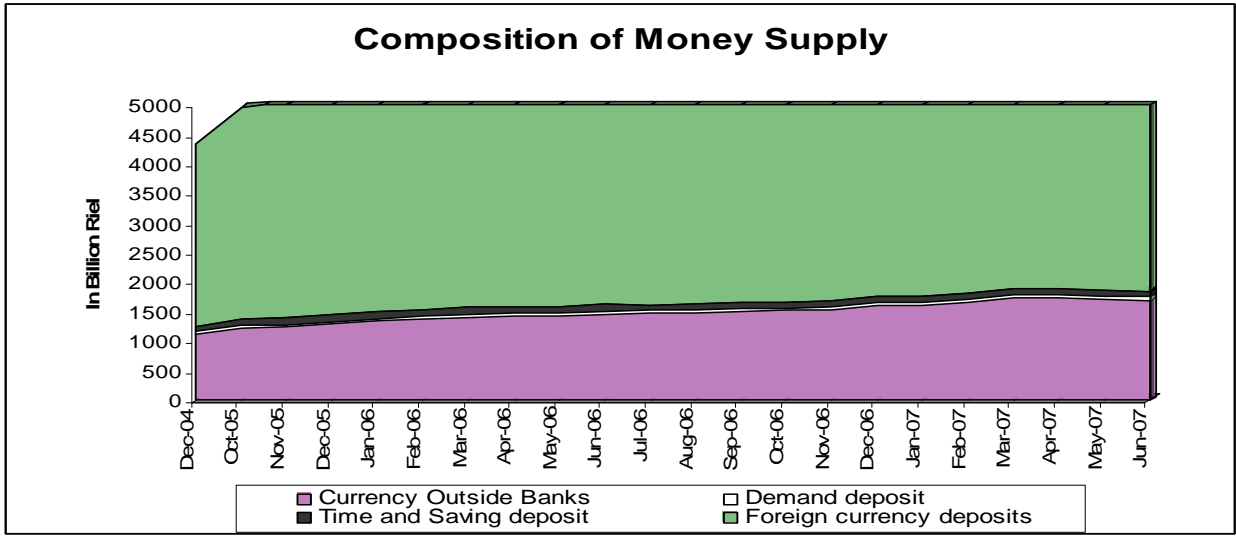
រូបិយវត្ថុផ្សេងៗបានកើនឡើងក្នុងល្បឿនមួយគួរឱ្យ កត់សម្គាល់ ជាពិសេសបណ្តាលមកពីការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង នៃប្រាក់បញ្ញើជារូបិយប័ណ្ណបរទេស ។ សមាសធាតុប្រាក់ បញ្ញើជារូបិយប័ណ្ណបរទេស ដែលជាធាតុសំខាន់របស់រូបិយវត្ថុ ទូទៅ (M2) បានកើនឡើងចំនួន ១.៨៣៣ ពាន់លានរៀល (៣៥%) ដែលស្មើនឹង២ដងនៃកំណើនកាលពីឆមាសមុន ។ ក្នុងឆមាសដដែលនេះដែរ ការចូលរួមនៃសមាសភាគប្រាក់ បញ្ញើចរន្តជារូបិយវត្ថុក្នុងស្រុក ប្រាក់បញ្ញើសន្សំ និងមានកាល កំណត់បានធ្លាក់ចុះចំនួន ០,៣% ខណៈដែលសមាសភាគប្រាក់ បញ្ញើជារូបិយប័ណ្ណបរទេសបានកើនឡើង ៧៩,២% ។

2007, from 1,657.7 billion riels as at December 2006 to the 1,748.4 billion riels recorded six months later. When compared to the level in June, 2006, narrow money showed an increase of 15.7%. The increase in narrow money for the review period was influenced by increases in both currency outside banks and demand deposits.

The upward movements in these aggregates are an indication of the improvement of public confidence in the local currency, and also a direct result of NBC's expansionary monetary policy that was introduced in response to the increasing demand for local currency. Currency outside banks recorded a continuous increase, though at a slower pace compared with that observed in December 2006. Currency in circulation rose to 1,681.9 billion riels from 1,599.6 billion riels at the end of 2006, an increase of 82.4 billion riels or by 5.2%. On the other hand, demand deposits saw a rise of 8.3 billion riels, or 14.3% in the reviewed semester.

Whereas currency outside banks has been growing relatively slowly over the semester under review, quasi money has been increasing at a solid pace, supported especially by a sharp expansion in foreign currency deposits. The foreign currency component of broad money added 1,833 billion riels (35%), thus doubling the growth rate recorded for the previous semester. Consequently, in the reporting period the share of local currency demand, terms and savings deposit contributions to broad money M2 declined by 0.3 percentage points, while the share of foreign currency deposits increased to 79.2%

តារាងទី៥ : សមាសធាតុនៃរូបិយវត្ថុទូទៅ

បើគិតក្នុងទំហំនៃសេដ្ឋកិច្ច ប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជននៅធនាគារ បានកើនឡើងពី ១៧,៩% នៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៦ ទៅ ២១,១% នៃ GDP ក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ ។

In terms of the size of the economy, customers' deposits with banks rose from 17.9% of GDP at current prices in December 2006 to 21.1% of GDP in June 2007.

បើពិនិត្យតាមតារាងតុល្យការរូបិយវត្ថុទូទៅ (M2) បានបង្ហាញថា កំណើន ៩៤% នៃរូបិយវត្ថុទូទៅ បានមកពីការកើនឡើងនៃទ្រព្យសកម្មបរទេសសុទ្ធ ចំណែកឯ ៦% ទៀតជាចំណែកកើនឡើងរបស់ទ្រព្យសកម្មក្នុងស្រុកសុទ្ធនៃប្រព័ន្ធធនាគារ ។ នេះគឺជាការបន្តការវិវត្តរូបិយវត្ថុ ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងមក ដោយការកើនឡើងយ៉ាងរឹងមាំនៃទ្រព្យសកម្មបរទេសសុទ្ធរបស់ប្រព័ន្ធធនាគារ ជាការរួមចំណែកដ៏សំខាន់នៃកំណើនរូបិយវត្ថុ ។ ក្នុងឆមាសនេះ ទ្រព្យសកម្មបរទេសសុទ្ធបានកើនឡើង ១.៨២៣,៦ ពាន់លានរៀល (២៥,២%) ធៀបនឹងឆមាសមុន ហើយទ្រព្យសកម្មបរទេសសុទ្ធនេះមានចំនួន ៩.០៤៧,៩ ពាន់លានរៀល នៅចុងឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៧ ។ ទ្រព្យសកម្មបរទេសសុទ្ធ របស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាមានចំនួន ៥៦% នៃការកើនឡើងនៃទ្រព្យសកម្មបរទេសសុទ្ធសរុបរបស់ប្រព័ន្ធធនាគារនៅក្នុងឆមាសនេះ ខណៈដែល ៤៤% ទៀតត្រូវបានចូលរួមដោយផ្អែកនៅសល់នៃប្រព័ន្ធធនាគារ ។

In terms of balance sheet items, the structure of the money supply showed that 94% of liquidity growth was provided for by an increase in net foreign assets, and the remaining 6% was attributed to the increase in net domestic assets of the banking system. This was a continuation of the pattern of monetary developments observed over the recent years, with a vigorous increase in net foreign assets of the banking system being the main contributor of monetary growth. In the reporting semester, this item increased by 1,823.6 billion riels (25.2%) on the level recorded at the end of the previous semester, and ended the June semester at a level of 9,047.9 billion riels. Net foreign assets of NBC accounted for 56% of this rise of the overall net foreign assets of the banking system during the semester under review whereas the remaining 44% were contributed by the rest of the banking system.

ការទិញ-លក់ប្រាក់ដុល្លារអាមេរិកពីទីផ្សារ ដែលក្នុងកំឡុងឆមាសនេះ ប្រាក់រៀលជាទូទៅមានភាពរឹងមាំបានជួយបង្កើនទុនបម្រុងរហូតដល់ ១០៧ លានដុល្លារអាមេរិក ។ ចំនួននេះកើនឡើងជាងបីដងនៃចំនួនប្រាក់ដុល្លារអាមេរិកដែលបានទិញ ធៀបនឹងឆមាសមុននិងសរុបបញ្ជាក់ពីលំហូរចូលដើមទុនដ៏ច្រើនក្នុងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ។

ទ្រព្យសកម្មក្នុងស្រុកសុទ្ធនៃវិស័យធនាគារ បានកើនឡើងជាង ធៀបនឹងកំណើនក្នុងរយៈពេលប្រាំមួយខែទៅនឹងឆ្នាំ២០០៦ ដែលកើនឡើងចំនួន១១០ពាន់លានរៀល (៣៩,១%) ធៀបនឹងឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៦ ដែលមានចំនួនប្រហែល ១/៣ នៃកំណើនឆមាសមុន ។ ឥណទេយ្យសុទ្ធរបស់រដ្ឋាភិបាលបានធ្លាក់ចុះចំនួន ៤៤៩,៣ ពាន់លានរៀល (៤៧,១%) ដោយសារតែប្រាក់បញ្ញើរបស់រដ្ឋាភិបាលនៅប្រព័ន្ធធនាគារបានកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័សពីចំនួន ៤៦០,២ ពាន់លាន រៀល (៣៧,១%) ដល់ ១.៧០០ ពាន់លានរៀល នៅឆមាសនេះ ។ ខណៈដែលឥណទេយ្យរបស់រដ្ឋាភិបាល បានកើនឡើងតិចតួចប្រមាណ ១០,៩ ពាន់លានរៀល (៣,៨%) ។

ស្របពេលនឹងអត្រាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចដែលមានលេខពីរខ្ពង់ចេះតែបន្តចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៤ មកអន្តរការិយកម្មហិរញ្ញវត្ថុនៃវិស័យធនាគារកម្ពុជា បង្ហាញពីភាពប្រសើរឡើងគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ ជាពិសេស ចាប់ពីឆ្នាំមុនសូម្បីធនាគារសំខាន់ៗ ដូចជាបរិមាណនៃឥណទាន និងការសន្សំបានកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ចាប់ពីឆ្នាំ២០០៥ ប្រព័ន្ធធនាគារកម្ពុជាបានឆ្លងកាត់ការរីកចម្រើនតាមរយៈការចូលរួមរបស់ធនាគារថ្មីៗ ដូចជាធនាគារឯកទេសអានកូ ធនាគារឯកទេសអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ធនាគារកាំកូ និងធនាគារឯកទេសវិនិយោគរុងរឿង ដែលបង្កើនការប្រកួតប្រជែង និងពង្រីកសេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ។

ក្នុងអំឡុងពេល៦ខែដើមឆ្នាំនេះ ឥណទានបានកើនឡើង ១,៤ ដង ទៅនឹងបរិមាណនៅឆមាសទី២ ឆ្នាំ២០០៦ និង ១,៥ ដង ទៅនឹងត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៦ ។

The purchase of the US dollar from the market, the majority of which occurred during the first half of the June semester, when the value of the riel was relatively strong, helped boost NBC's foreign exchange holdings by about 107 million US dollars. This represented more than three times the amount purchased during the same semester, a year earlier, and pointed to a large capital inflow into the Cambodian economy.

Meanwhile, net domestic assets of the banking sector showed a less rapid increase compared to growth in the six months preceding December 2006, expanding by 110 billion riels (39.1%) on the first semester of 2006 level, which was about one third of the previous semester's growth. Net claims on government fell by 449.3 billion riels (47.1%) as government deposits with the banking sector rapidly expanded, rising by 460.2 billion riels (37.1%) to reach about 1,700 billion riels at the end of the reporting semester. During the same period, claims on government recorded a slight growth of 10.9 billion riels (3.8%).

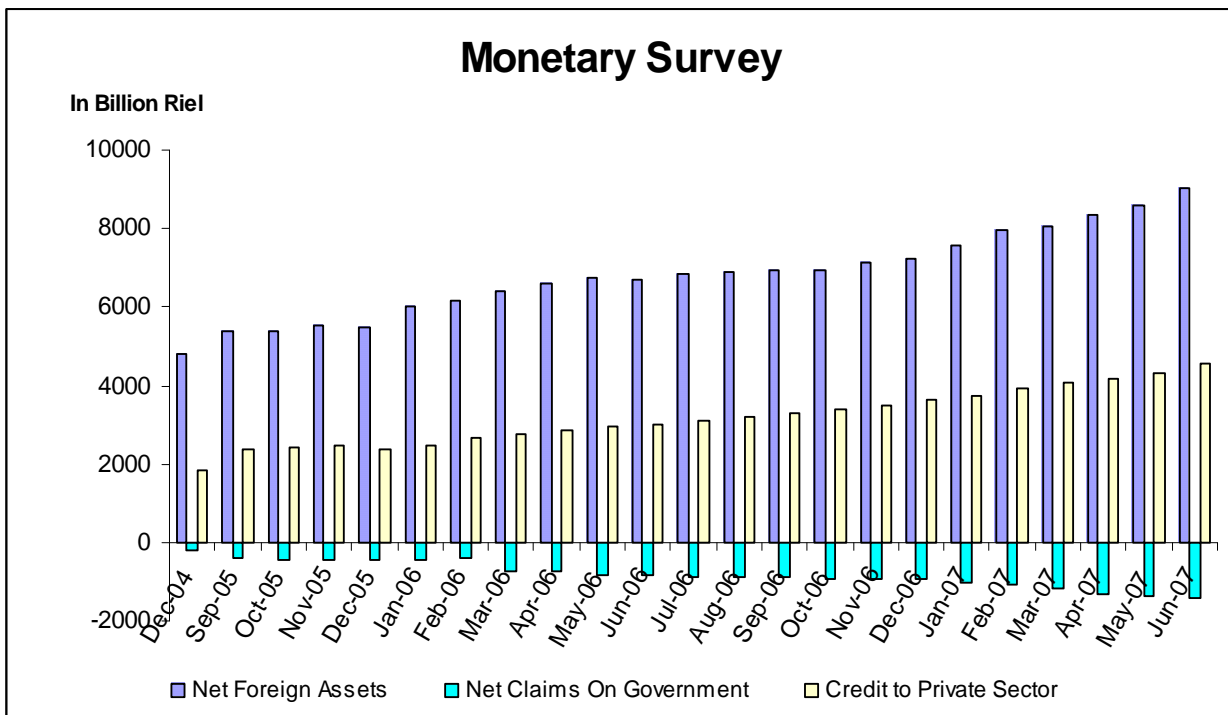
In line with the continuous double digit growth rate of the economy since 2004, financial intermediation in the Cambodian banking sector witnessed an impressive improvement, especially since the previous year, as the main indicators such as volume of savings and credits increased sharply. Moreover, from 2006, the Cambodian banking system has been experiencing an expansion through the entry of new players – ANCO Specialized Bank, Cambodian Development Specialized Bank, Camko Bank Limited, and Prosperity Investment Specilized Bank, all of which have increased the competition and significantly widened the scope and forms of financial services.

During the first six months of the current year, the loans (loans outstanding) figure showed an increase of 1.4 times and 1.5 times the increase recorded for December 2006 semester and June 2006 semester, respectively.

ឥណទានដែលផ្តល់ឱ្យវិស័យឯកជន តាមរយៈធនាគារ បានកើនឡើងដល់ ៤.៥៣៧,១ ពាន់លានរៀល នៅចុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ ដោយកើនឡើងពី ៣.៦២៧,៧ ពាន់លានរៀល នៅខែធ្នូ កាលពីឆ្នាំមុន ។ អនុបាតឥណទានទៅនឹងផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបបានកើនឡើងចំនួន ១៣,៤% ដែលបង្ហាញពីកំណើនយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងសកម្មភាពអន្តរការិយកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ជាចម្បងការធ្វើហិរញ្ញប្បទានចំពោះពាណិជ្ជកម្មនិងការវិនិយោគ ។ កំណើននេះគឺដោយសារប្រព័ន្ធធនាគារត្រូវបានពង្រឹងស្របជាមួយនឹងការបន្តធ្វើកំណែទម្រង់ ដែលទទួលបាននូវជំនឿទុកចិត្តពីអតិថិជនជាបណ្តើរៗហើយអត្រាការប្រាក់បានថយចុះ ខណៈដែលការសងឥណទានបានកើនឡើងយ៉ាងលឿន ។

Credit extended to the private sector by banks reached 4,537.1 billion riels at the end of June 2007, from 3,627.7 billion riels in December 2006. The ratio of credit to GDP rose to 13.4%, which points to the significant growth in financial intermediation activities, mainly for financing trade and investment. This growth is also associated with the fact that the banking system has been reasonably strengthening in line with the ongoing reforms, gradually regaining the trust of potential and existing clients, and interest rates have been decreasing, while loan repayment has improved substantially.

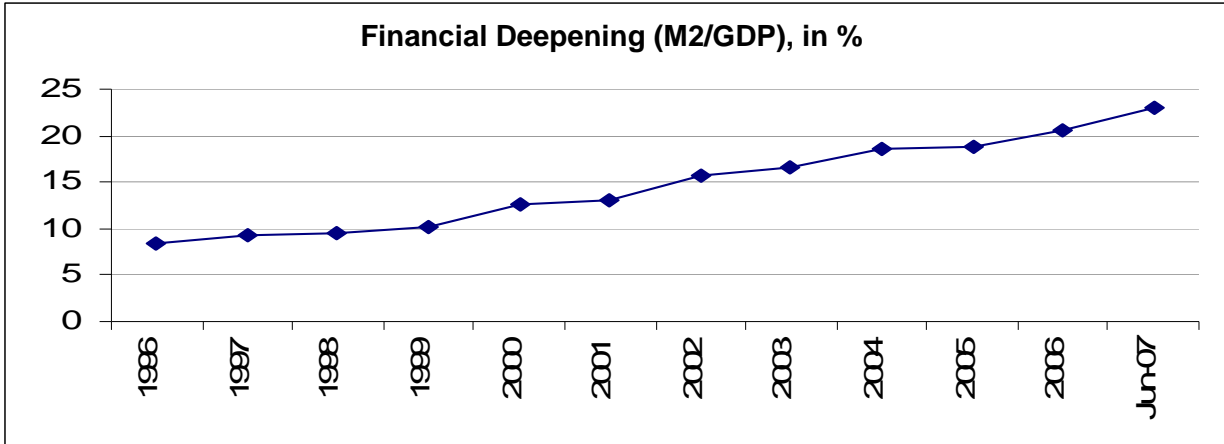
តារាងទី៦ : ស្ថិតិបិយវត្ថុ (ជាពាន់លានរៀល)

សរុបមក ការអភិវឌ្ឍវិស័យធនាគារនានាស្បូវត្បូង ក្រោយនេះមានការរីកចម្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់បន្ទាប់ពីកម្មវិធី កំណែទម្រង់ធនាគារនៅឆ្នាំ១៩៩៩ ដែលសរុបញ្ជាក់ដោយ ស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុនិងធនាគារ ព្រមទាំងការកើនឡើងនៃសេវា កម្មហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈកំណែទម្រង់ស្ថាប័ននិងច្បាប់ក្រោម យុទ្ធសាស្ត្រផែនការអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ រយៈពេល ១០ឆ្នាំ ដែលជាផែនការរយៈពេលវែងត្រូវបានអនុម័តដោយ រដ្ឋាភិបាលនៅឆ្នាំ២០០៧ ។ ភាពស៊ីជម្រៅហិរញ្ញវត្ថុដែល វាស់ដោយ M2/GDP មានការកើនឡើងជាលំដាប់ពី ៨% នៅឆ្នាំ១៩៩៦ ដល់ ២៣,៦% នៅខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ ។ នេះគឺជាការបង្ហាញយ៉ាងសំខាន់មួយនៃការកើនឡើងជំនឿទុក ចិត្តរបស់សាធារណជនមកលើវិស័យធនាគារ ។

Overall, development in the banking sector has been remarkable following the banks restructuring program in 1999. This was witnessed by banking and financial stability, and increased financial services promoted through the institutional and legal reforms under the 10-year Financial Sector Development Strategy, a long-term financial sector development plan adopted by the government in 2007. Financial deepening as measured by the ratio of M2 to GDP has improved, rising from comparatively low level of about 8 percent in 1996 to more than 23.6 percent in June 2007. This is an important indication of growing confidence in the banking sector.

តារាងទី៧ : ភាពស៊ីជម្រៅហិរញ្ញវត្ថុ (M2/GDP)

៥- ស្ថិតិជញ្ជីងទូទាត់

តាមទិន្នន័យប៉ាន់ស្មានក្នុងត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៧ សមតុល្យ គណនីចរន្តនៃជញ្ជីងទូទាត់មានអតិរេក ៤០,៦ លានដុល្លារអាមេរិកធៀប នឹងឱនភាពក្នុងត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០០៦ ចំនួន៧៤,៤លានដុល្លារអាមេរិក ។ មូលហេតុសំខាន់នៃអតិរេកនេះ គឺបណ្តាលមកពីការថយចុះឱនភាព គណនីទំនិញ ១៣,៨% និងការថយចុះឱនភាពគណនីប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ ០,៣ % ខណៈដែលអតិរេកគណនីសេវាសុទ្ធ និងអតិរេកគណនីបំប្លែង

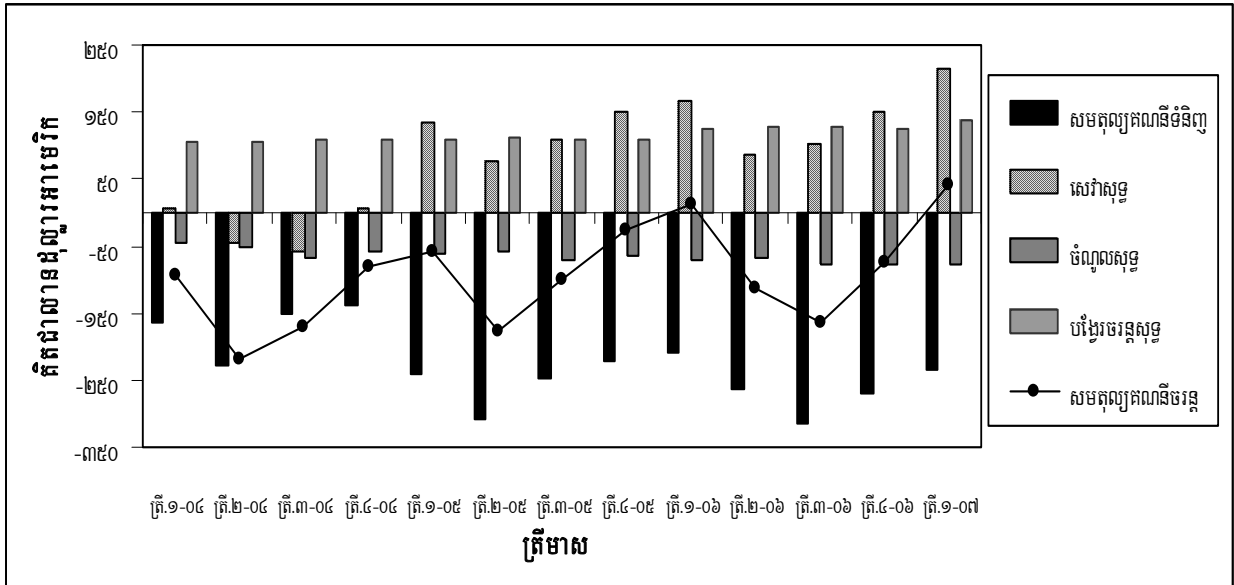
5- The Balance of Payments

The estimate of the balance on current account was a surplus of US\$40.6 million in the March Quarter 2007, compared to the revised previous quarter's deficit of US\$74.4 million. The reasons for this surplus were decreases of 13.8% and 0.3% in the balance on goods deficit and net

ចរន្តសុទ្ធបានកើនឡើង ៤៣,១% និង ១០,២% រៀងៗគ្នា ។

services and net current transfer's surpluses increased 43.1% and 10.2%, respectively.

រូបទី៨ : សមាសភាគគណនីចរន្ត

ក្នុងត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៧នេះ សមតុល្យគណនីដើមទុន មានលំហូរចូលសុទ្ធ ៦៥,៦លានដុល្លារអាមេរិក (កើន១០,១%) ចំណែកសមតុល្យគណនីហិរញ្ញវត្ថុមានលំហូរចេញសុទ្ធផ្នៃ ៦,៤ លានដុល្លារអាមេរិក ។

In the March Quarter 2007, the balance on capital account recorded a net inflow of US\$65.6 million (up 10.1%) and the balance on financial account showed a net outflow of US\$56.4 million.

ស្ថានភាពវិនិយោគអន្តរជាតិសុទ្ធបានថយចុះ៧,៧% ដល់ ៩៨២,៤ លានដុល្លារអាមេរិកជាទ្រព្យអកម្មសុទ្ធ ដោយសារការ កើនឡើងបំណុលត្រូវទារសុទ្ធ ៦៧,៥% ពី ៣៩៨,១លានដុល្លារ អាមេរិក ដល់ ៦៦៦,៧លានដុល្លារ អាមេរិក និងការកើនឡើង ឧបករណ៍ផ្សេងៗសុទ្ធ ៤,៤% ពី ២៥៣,៦លានដុល្លារអាមេរិក ដល់២៦៤,៧លានដុល្លារអាមេរិក ។ ការកើនឡើងនេះត្រូវបាន ផ្គត់ផ្គង់ដោយការកើនឡើងហ៊ុនសុទ្ធ ១១,៥% ពី ១.៧១៥,៩ លានដុល្លារអាមេរិក ដល់ ១.៩១៣,៨លានដុល្លារអាមេរិក ។

The net international investment position decreased 7.7% to a net liability of US\$982.4 million due to increases of 67.5% from US\$398.1 million to US\$666.7 million in net debt claims and 4.4% from US\$253.6 million to US\$264.7 million in net other instruments. Partly offsetting these increases was the 11.5% increase from US\$ 1,715.9 million to US\$ 1,913.8 million in net equity.

II. ប្រព័ន្ធធនាគារ

I. BANK SYSTEM

១. ដំណើរការធនាគារ

1. Bank performance

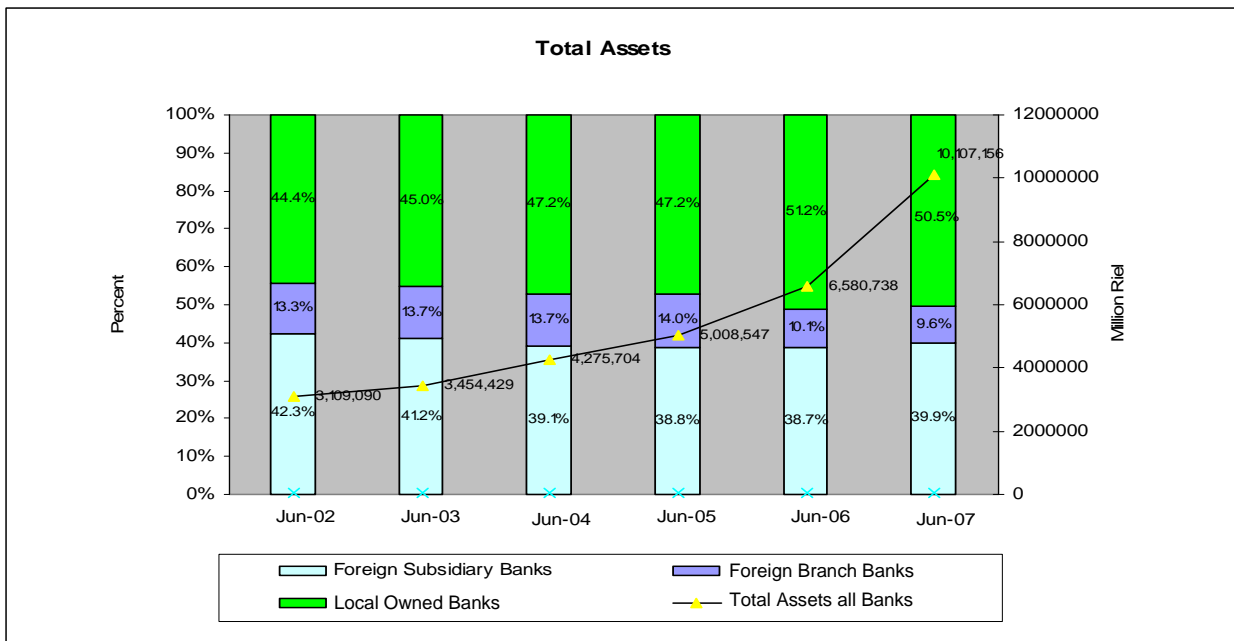
ក. ចំនួនធនាគារ

a) Number of Banks

នៅក្នុងឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៦ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បានចេញអាជ្ញាប័ណ្ណអោយធនាគារចំនួនពីរគឺ ធនាគារឯកទេស អភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា (CDB) និងធនាគារពាណិជ្ជខេមបូ (CAMKO) ។ នៅចុងខែមិថុនាឆ្នាំ២០០៧ ចំនួនធនាគារសរុបមាន ២២ ដែល ក្នុងនោះមាន ធនាគារពាណិជ្ជចំនួន១៦ (ធនាគារក្នុងស្រុកចំនួន ១៣ និងសាខាធនាគារបរទេសចំនួន ៣) ធនាគារឯកទេស ចំនួន៦ ធនាគារតំណាងនៃធនាគារបរទេសចំនួន២ ស្ថាប័នមីក្រូ ហិរញ្ញវត្ថុចំនួន១៧ និងអង្គការដែលបានចុះឈ្មោះរួចចំនួន២៦ ។ ក្រៅពីនេះ មានអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលមិនទាន់ចុះបញ្ជីចំនួន ប្រហែល ៦០ ទៀតធ្វើប្រតិបត្តិការនៅតាមជនបទ ដែលជា ផ្នែកមួយនៃប្រព័ន្ធធនាគារមិនទាន់ត្រូវបានគ្រប់គ្រង ។

In first semester 2006, the National Bank of Cambodia issued licenses to two new banks, one of which is a specialized bank named Cambodian Development Specialized Bank (CDB); another is a commercial bank named CAMKO Bank limited (CAMKO). As at the end of June 2007, the banking system comprised 22 banks, of which 16 commercial banks (13 locally incorporated and three foreign branches), 6 specialized banks, 2 representative offices of foreign banks, 17 licensed microfinance institutions (MFIs), and 26 registered NGOs. Besides this, there are about 60 other unregistered NGOs operating in rural areas which are yet to be part of banks system and under supervision.

តារាងទី៩ : ទ្រព្យសកម្មបរទេសនិងក្នុងស្រុកសរុបក្នុងឆមាសទី១ពីឆ្នាំ២០០២-២០០៧

ខ- ទ្រព្យសកម្ម

ដូចដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងទី៩ ទ្រព្យសកម្មសរុបរបស់ ធនាគារទាំងអស់កំពុងតែកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ចាប់ពី ៣.១០៩.០៩០ លានរៀលនៅក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០២ ដល់ ១០.១០៧.១៥៦ លាន រៀលនៅក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ ។ នៅចុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ ទ្រព្យសកម្មសរុបនៃធនាគារទាំងអស់បានកើនឡើង ៥៣,៥៨% ធៀប នឹងខែដដែលនៃឆ្នាំមុន ដែលការកើនឡើងនេះ ជាចំបងបណ្តាលមក ពីការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងនៃឥណទានចំពោះវិស័យឯកជន ។ ធនាគារ ចំនួន៥ ដែលនាំមុខគេដណ្តើមសមាមាត្រប្រហែល ៦៥% នៅក្នុង ទំហំទ្រព្យសកម្ម សរុបគឺមាន ធនាគារកាណាឌីយ៉ា ធនាគារ អេស៊ីលីដា ធនាគារអេអិសប៊ូរិត ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ និង ធនាគារពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស ។

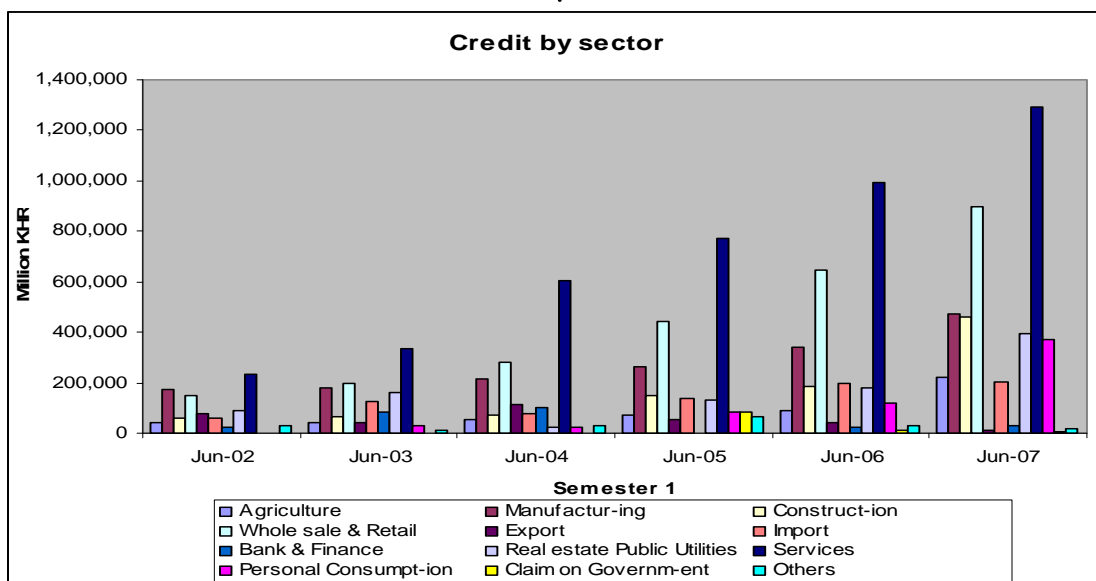
ធនាគារក្នុងស្រុកមានចំណែកតែ ៥០,៥% នៃទ្រព្យសកម្មសរុប បន្ទាប់មកធនាគារបុគ្គលម្ចីនបរទេសមានចំនួន៣៩,៩% និងធនាគារ សាខាបរទេសចំនួន ៩,៦% នៃទ្រព្យសកម្ម ។ បើធៀបនឹងខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០០៦ ចំណែកទីផ្សាររបស់ធនាគារបុគ្គលម្ចីនបរទេស បានកើនឡើងចំនួន ១,២% ។

b-Assets

As shown in Figure 9, the total assets of all banks continuously moved upward, starting from 3,109,090 million KHR in June 2002 to 10,107,156 million KHR in June 2007. By the end of June 2007, the total assets of banks had increased by 53.58% compared to the same period of 2006; this was mainly due to the sharp increase of credit to the private sector. The five-leading banks in assets size are: CNB, ACLEDA, ANZ, CPB, and FTB. Together they hold nearly 65% of the total assets of all banks.

Locally owned banks control 50.5% of the aggregate bank assets, followed by foreign subsidiary banks and foreign branch banks taking 39.9% and 9.6% of the assets respectively. Compared to June 2006, the market share of foreign subsidiary banks increased by 1.2%.

តារាងទី១០ : ឥណទានតាមវិស័យក្នុងឆមាសទី១ ពីឆ្នាំ២០០២-២០០៧

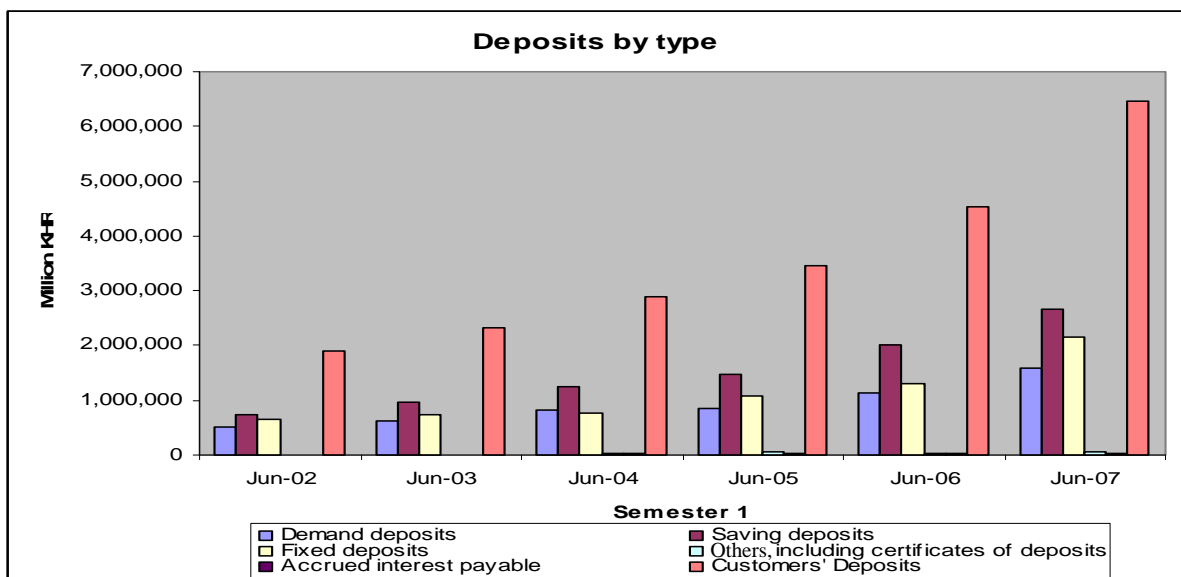
ដូចបានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងទី១០ ឥណទានដែលផ្តល់ទៅ ក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច បានកើនឡើងលើផ្នែកសេវាកម្មចំនួន ២៩,៥២% នៃចំនួនឥណទានសរុប ។ ផ្នែកលក់ដុំ និងលក់រាយស្ថិតនៅក្នុង ចំណាត់ថ្នាក់ទី២ បន្ទាប់មក គឺផ្នែកផលិតកម្ម ផ្នែកសំណង់ ផ្នែក អចលនវត្ថុ និងការប្រើប្រាស់សាធារណៈ ការប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន និងផ្នែកកសិកម្ម ។ ការរីកដុះដាលនៃផ្នែកអចលនវត្ថុ នាពេល ថ្មីៗនេះ ជាការចាប់អារម្មណ៍ចំបងសម្រាប់ប្រព័ន្ធធនាគារ ហើយ ចាំបាច់ ត្រូវមានការតាមដាននិងពិនិត្យដោយយកចិត្តទុកដាក់ បំផុត ។

ជាទូទៅឥណទានដែលបានផ្តល់អោយអតិថិជនជារូបិយប័ណ្ណ បរទេសមានចំនួន ៩៧,២% នៃចំនួនឥណទានសរុប ។ ក្នុងចំណោម ធនាគារពាណិជ្ជទាំង១៦ ធនាគារកាណាឌីយ៉ានៅតែមានឥណទាន ធំជាងគេដដែល ដោយមានចំណែកទីផ្សារចំនួន២៣,៦៧% បន្ទាប់ មកធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ មានចំណែកទីផ្សារ ១៩,២% និង ធនាគារអេស៊ីលីដា មានចំនួន១៨,៩៣% ។ រីឯធនាគារដទៃទៀត មានចំណែកទីផ្សារតិចជាង ១០% ប៉ុណ្ណោះ ។

As shown in Figure 10, loans granted to economic sectors largely rose in services sector which took 29.52% of the aggregate loans. Wholesale and retail ranked second, followed by manufacturing, construction, real estate and public utilities, personal consumption, and agriculture. The booming of the real estate sector in recent years has become a major concern for the banking system; and it needs to be scrutinized carefully.

In general, loans provided to customers in foreign currency comprised 97.2% of the total loans. Of 16 commercial banks CNB remained the largest in loans granting holding 23.67% of the market share, followed by Cambodian Public Bank and ACLEDA Bank, sharing 19.42% and 18.93% respectively. The rest held the market shares lower than 10%.

តារាងទី១១ : ប្រាក់បញ្ញើតាមប្រភេទក្នុងធនាគារទី១ ពីឆ្នាំ២០០២-២០០៧

គ- ប្រាក់បញ្ញើ

ក្រាហ្វខាងលើនេះបង្ហាញថា ប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជន បន្តកើនឡើងគួរអោយកត់សម្គាល់ ។ នៅក្នុងឆមាសនេះ ប្រាក់ បញ្ញើសរុបបានកើនឡើងចំនួន ៣៨,៧% ។ ធនាគារកាណាឌីយ៉ា មានចំណែកទីផ្សារ២០,៩១% ខណៈដែលធនាគារអេស៊ីអិលហ្វីតមាន ១៤,១៦% បន្ទាប់មកធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈចំនួន១១,៤៩% ធនាគារអេស៊ីលីដា ១០,៧១% ធនាគារពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស ៩,៤០% និងធនាគារកម្ពុជាពាណិជ្ជ ៦,៩២% ។

ធនាគារ១៥ផ្សេងទៀតមានចំណែកទីផ្សារតិចជាង ៦% និងមានប្រាក់បញ្ញើតែ ៥,៣៥% នៃប្រាក់បញ្ញើសរុបប៉ុណ្ណោះ ។ ភាគ ច្រើននៃប្រាក់បញ្ញើដែលបានគ្រប់គ្រងដោយធនាគារគឺជាប្រភេទប្រាក់ បរទេសដែលមានចំនួន៩៧,២% នៃប្រាក់បញ្ញើសរុប ។ ក្នុងចំណោម គណនីប្រាក់បញ្ញើទាំងបីប្រភេទគណនី ដែលមានប្រជាប្រិយជាង គេគឺគណនីសន្សំ ដែលមានចំនួន៣៩,៤៣% នៃប្រាក់បញ្ញើសរុប ។

លទ្ធផលខាងលើបានមកពីកត្តាជាច្រើន ដូចជា សក្តានុពល នៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចគួរអោយចាប់អារម្មណ៍ស្ថិរភាពនយោបាយ និងស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ។

C- Deposits

The graph above shows that customer deposits rose continuously and remarkably. This semester aggregate deposits went up by 38.7%. CNB took 20.91% of the market share, while ANZ Royal took 14.16%, followed by CPB, ACLEDA, FTB and CCB at 11.49%, 10.71%, 9.40%, and 6.92%, respectively. The other 15 banks took less than 6% of the market share and got 5.35% of the total deposits. The majority of deposits mobilized by banks were in foreign currency, which covered 97.26% of all deposits. Of the three main types, the most popular account was savings, holding 39.43% of total deposits.

The above output was contributed by many factors, namely the remarkable economic growth, and the recent political and macroeconomic stability.

ឃ- ការវិវត្តនៃអត្រាការប្រាក់

D- Evolution of Interest Rates

អត្រាការប្រាក់ឥណទាន (មេគុណបឋម)

		Dec 06	Jan 07	Feb 07	Mar 07	Apr 07	May 07	Jun 07
3 months	Riel	23.02%	22.93%	22.96%	22.94%	22.99%	22.99%	22.97%
	USD	16.99%	16.97%	17.40%	17.43%	16.99%	16.97%	16.97%
6 months	Riel	23.04%	22.94%	22.97%	22.95%	23.00%	23.01%	22.98%
	USD	17.03%	17.00%	17.04%	17.07%	17.07%	17.05%	17.04%
12 months	Riel	23.07%	23.05%	23.13%	23.13%	23.19%	23.18%	23.17%
	USD	16.66%	16.58%	16.55%	16.64%	16.63%	16.57%	16.55%

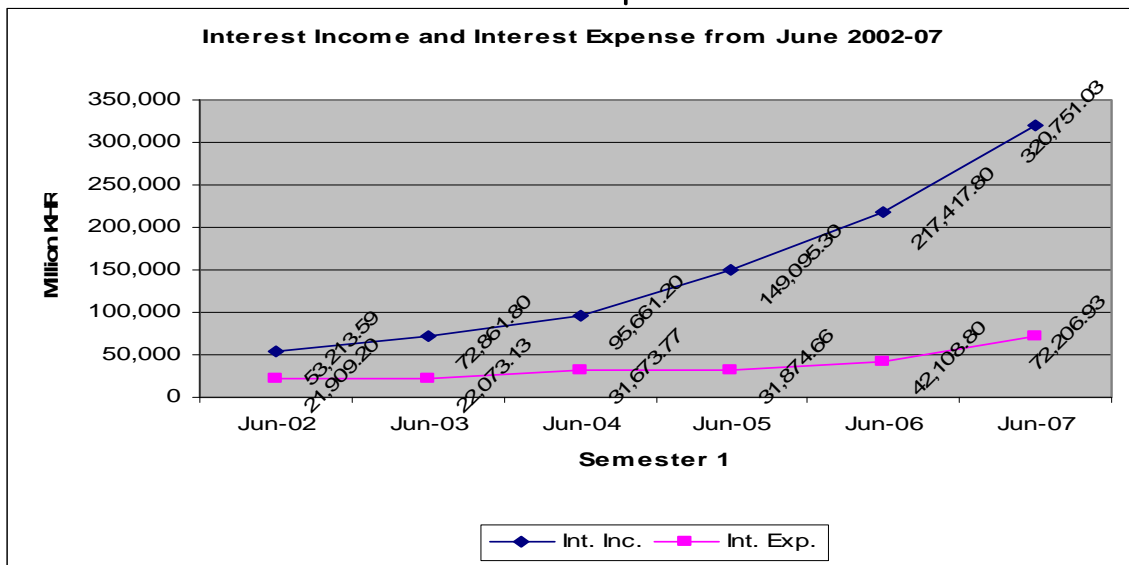
អត្រាការប្រាក់នៃប្រាក់បញ្ញើ (មេគុណមធ្យម)

		Dec 06	Jan 07	Feb 07	Mar 07	Apr 07	May 07	Jun 07
3 months	Riel	4.42%	4.44%	4.47%	4.50%	5.72%	4.51%	4.48%
	USD	3.51%	3.52%	3.60%	3.61%	3.45%	3.61%	3.54%
6 months	Riel	5.40%	5.43%	5.43%	5.45%	6.37%	5.47%	5.45%
	USD	4.13%	3.99%	4.07%	4.09%	4.12%	4.09%	4.08%
12 months	Riel	6.40%	6.43%	6.43%	6.45%	7.37%	6.47%	6.45%
	USD	4.84%	4.66%	4.88%	4.90%	4.85%	4.90%	4.88%

១. ប្រាក់ចំណេញ

E-Profitability

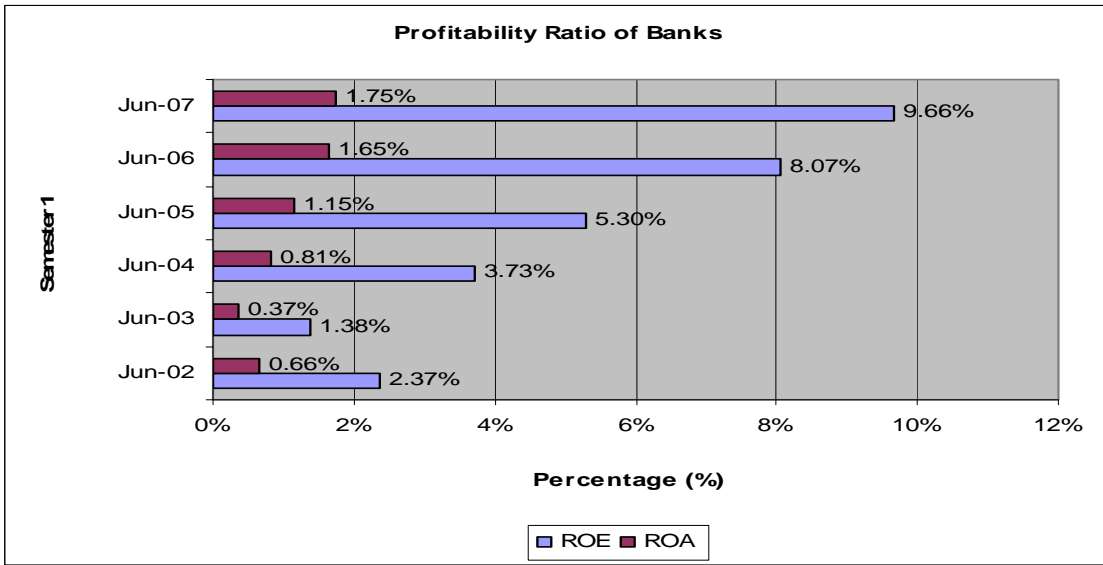
តារាងទី១២ : ចំណូលនិងចំណាយការប្រាក់ ក្នុងរមាសទី១ ពីឆ្នាំ២០០២-២០០៧

ចំណូលការប្រាក់ដែលបានមកពីការផ្តល់ឥណទាននៅតែជាប្រភពចំណូលដ៏សំខាន់របស់ធនាគារដដែល ទោះបីជាមានធនាគារខ្លះបានពង្រីកសេវាកម្មផ្សេងៗរបស់ខ្លួន ដើម្បីបង្កើនចំណូល ដូចជា សេវាបង្វែរប្រាក់ សេវាផ្តល់ប័ណ្ណឥណទាន ឬឥណទាន ឬសេវាកម្មលើម៉ាស៊ីនដកប្រាក់ស្វ័យប្រវត្តិជាដើមក៏ដោយ ។ តារាងទី១២ បង្ហាញថា គម្លាតរវាងចំណូលនិងចំណាយលើការប្រាក់ បានកើនឡើងពី ឆ្នាំ២០០២ ដល់ ឆ្នាំ២០០៧ ។

Interest generated from loans remains the most important source of income for banks, even though some banks have developed other services to generate income, such as money transfer by credit card or debit card or ATM machine services. Graph 12 above shows that the margin between interest incomes and expense widened from 2002 to 2007.

តារាងទី១៣ : អនុបាតប្រាក់ចំណូល ក្នុងធនាគារទី១ ពីឆ្នាំ២០០២-២០០៧

នៅក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ ចំណូលលើទ្រព្យម្ចាស់ បានកើនឡើងដល់៩.៦៦% ដោយកើនពី ៨.០៧% ក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៦ ។ ចំណែកចំណូលលើទ្រព្យសកម្ម បានកើនឡើង ដល់១.៧៥% ធៀបនឹងធនាគារដដែលនៃឆ្នាំមុន ដែលមានតែ ១.៦៥% ។ ការកើនឡើងនៃចំណូលលើទ្រព្យសកម្ម គឺ បណ្តាលមកពីការកើនឡើងនៃចំណូលការប្រាក់(+៤៧.៥២%) និងការប្រមូលបានការសងមកវិញ (+១០៩%) ។

២. មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

នៅចុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ មានអាជ្ញាប័ណ្ណ និងប្រតិបត្តិករឥណទានជនបទចុះបញ្ជី បាន ផ្តល់ឥណទានសរុបចំនួន៤៨៩.៦៤៨ លានរៀល ដល់អ្នកខ្ចីចំនួន ៥៣៦.៩១៦នាក់ និងកៀរគរបានប្រាក់បញ្ញើសរុបចំនួន ១៨.១៤០ លានរៀល ពីអ្នកផ្ញើចំនួន ១៤២.៨៧៤នាក់ ។ បើ ប្រៀបធៀបទៅនឹងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៦ ឥណទានសរុបបាន កើនឡើង៧៨.២៦% ចំនួនអ្នកខ្ចីកើន ៣៤.៨៨% ប្រាក់បញ្ញើ សរុបកើន៧១.៥% និងចំនួនអ្នកផ្ញើប្រាក់កើន ២៣.៩៨% ។ កើនឡើងនៃឥណទាន និងប្រាក់បញ្ញើនេះមិនគ្រាន់តែបណ្តាល មកពីការកើនឡើងសកម្មភាពនៃស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមាន

In June 2007, return on equity (ROE) went up to 9.66% from 8.07% in June 2006. Return on asset (ROA) rose to 1.75% as compared to the same semester last year (1.65%). The increase in ROA resulted from the rise in interest income (+47.52%) and recoveries (+109%).

2. Microfinance

By the end of June 2007, licensed MFIs and registered rural credit operators provided a total loan outstanding of KHR 489,648 million to 536,916 borrowers and mobilized a total deposit of KHR 18,140 million from 142,874 depositors. Compared to June 2006, total loans outstanding, number of borrowers, total deposits and number of depositors increased by 78.26%, 34.88% and 71.50% and 23.98%, respectively. The increase in loans and deposits was due not only to the outreach by licensed MFIs and registered rural credit operators, but also the enhanced public awareness of

ការិយាល័យគោលនយោបាយប្រព័ន្ធទូទាត់និងគណៈកម្មា-
ធិការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធទូទាត់ បានត្រូវបង្កើត
ឡើងនៅចុងឆ្នាំ២០០៦ ដើម្បីទទួលខុសត្រូវលើការប្រមូលទិន្នន័យ
និងព័ត៌មានសំខាន់ៗទាក់ទងនឹងប្រព័ន្ធទូទាត់ដែលកំពុងដំណើរការ ។

សិក្ខាសាលាបង្កើនការយល់ដឹងរបស់សាធារណជន
ដែលមានអ្នកចូលរួម១៥០នាក់មកពីធនាគារនានា ធនាគារ
ជាតិនៃកម្ពុជា ស្ថាប័នសិក្សា និងភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលត្រូវបានរៀបចំ
ឡើងក្រោមការគាំទ្រជំនួយបច្ចេកទេសពី ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី
(ADB) សេចក្តីព្រាងត្រីវិស័យសម្រាប់ប្រព័ន្ធទូទាត់កំពុងត្រូវបាន
រៀបចំ ។ នៅពេលបញ្ចប់រួចរាល់ហើយ ត្រីវិស័យនេះនឹងជាមាតិកា
សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធទូទាត់ ។ អទិភាពទីមួយគឺស្វ័យប្រវត្តិប្រ
ព័ន្ធជាត់ទាត់ មូលប្បទានប័ត្រ ដោយការបង្កើតជាលេខកូដឯកភាព
(digital code) លើមូលប្បទានប័ត្រ សម្រាប់រាល់សមាជិក
សភាជាត់ទាត់ទាំងអស់ ។

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (ADB) បានផ្តល់ជំនាញការខាង
ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់ដើម្បីជួយដល់ការិយាល័យគោលនយោ-
បាយប្រព័ន្ធទូទាត់ ក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់ជាតិ
ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។

តាមសភាពបច្ចុប្បន្នរបស់សភាជាត់ទាត់ និងតាមការផ្តល់
មតិរបស់ជំនាញការជំហានទីមួយដែលត្រូវធ្វើគឺ ទំនើបកម្មសភា
ជាត់ទាត់បច្ចុប្បន្ន ដោយផ្តោតលើការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវប្រព័ន្ធ
ជាត់ទាត់មូលប្បទានប័ត្រ និងការកែតម្រូវ ពេលវេលាជាត់ទាត់ ។

១. ការកែលម្អប្រព័ន្ធជាត់ទាត់មូលប្បទានប័ត្រ

ដើម្បីធ្វើឱ្យទំនើបប្រព័ន្ធជាត់ទាត់មូលប្បទានប័ត្រស្តង់ដារ
មូលប្បទានប័ត្រត្រូវបានស្នើឡើង ដើម្បីឱ្យមូលប្បទានប័ត្របច្ចុប្បន្ន
ដែលបោះផ្សាយដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវតែមាន
លក្ខណៈស្តង់ដារអាចឱ្យម៉ាស៊ីនស្គាល់បាន (ប្រើ Magnetic Ink

The Payment Policy Unit and
the Strategic Committee for Payment
System Development was established
in late 2006. These units will be
responsible for collecting data and
information regarding a payment
system for the stock taking report.

A series of public awareness
workshops covering 150 participants
from banks, NBC, academic
institutions, and government agencies
was organized. With the TA support of
ADB a draft road map for a payment
system was initiated. When finalized,
this road map will be used as guidance
for payment system development. The
first priority is to automate the check
clearing house by creating a uniform
digital code on each check for every
member of clearing house.

With ADB assistance, a
technical expert on payment and
settlement systems (PSS) has been
provided to assist the Payment Policy
Unit (PPU) in the development of a
national payment and settlement system
in Cambodia.

Given the current situation of the
clearing house, the first step to do is to
modernize the current clearing house by
focusing on improving the check
clearing system and changing the
clearing time.

**1. Improve the check clearing
system**

In order to modernize the current
clearing system, the standardization of
checks was proposed; this means the
existing checks issued by banking and
financial institutions need to be
standardized so that checks can be
recognized by a readable machine (using

Character Recognition-MICR) ។ ក្នុងគោលបំណងនេះ ប្រកាសស្តីពី ការកំណត់លេខអត្តសញ្ញាណធនាគារ (BINs) ត្រូវបានរៀបចំឡើង ហើយសេចក្តីព្រាងប្រកាសស្តីពីស្តង់ដារ មូលប្បទានប័ត្រដែលត្រូវបានស្នើឡើងដោយជំនាញការប្រព័ន្ធទូទាត់ ក៏នឹងត្រូវដាក់ជូនសមាជិកសភាផ្តាច់ទាត់ទាំងអស់ផ្តល់មតិ ។

២. ការកែលម្អពេលវេលាផ្តាច់ទាត់

ដើម្បីឱ្យលំហូរទុនកាន់តែឆាប់រហ័សដល់ធនាគារ និង អតិថិជនធនាគារ ការផ្លាស់ប្តូរពេលវេលាផ្តាច់ទាត់ ត្រូវបានស្នើ ឡើង ។ សំណើនេះរួមមាន បញ្ហាទាក់ទងនឹងការវាយតម្លៃ ប្រព័ន្ធផ្តាច់ទាត់បច្ចុប្បន្នអំពីកម្រិតអនុលោមតាមគោលការណ៍គ្រឹះ របស់ធនាគារសម្រាប់ការទូទាត់អន្តរជាតិ BIS ឬអត់ និងការវិភាគ គុណសម្បត្តិ-គុណវិបត្តិនៃការផ្លាស់ប្តូរពេលវេលាផ្តាច់ទាត់នេះ ។

IV- ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់និង ហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម

ប្រទេសកម្ពុជាបានបង្កើតក្រុមសម្របសម្រួលក្នុងស្រុក (ក្រុមសម្របសម្រួលវាយតម្លៃទៅវិញទៅមក) ដើម្បីធ្វើផែនការនិង ដោះស្រាយការវាយតម្លៃរបស់ធនាគារពិភពលោកស្តីពីប្រព័ន្ធប្រ ឆាំងការសំអាតប្រាក់ និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។ ក្រុមនេះដែលដឹកនាំដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា រួមមានតំណាង ជាខ្ពស់មកពីក្រសួង និងភ្នាក់ងារពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រយុទ្ធប្រឆាំង ការសំអាតប្រាក់ និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ។

ប្រទេសកម្ពុជាបានទទួលការវាយតម្លៃ (Mutual Evaluation: ME) អនុលោមតាមអនុសាសន៍ចំនួន៤០ និង អនុសាសន៍ពិសេសចំនួន៩របស់ FATF (Financial Action Task Force) ពីថ្ងៃទី២៦ ខែកុម្ភៈ ដល់ថ្ងៃទី១៤ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៧ ។ ME ត្រូវបានដឹកនាំដោយធនាគារពិភពលោក សហការនឹងក្រុម ប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់នៅអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក (APG) ។

Magnetic Ink Character Recognition – MICR). To this end, the *Prakas* on the Determination of Bank Identification Numbers (BINs) was drafted to identify the check issuers. In addition, the *Prakas* on Check Standard will be drafted by the PSS expert and may require feedback from members of clearing house beforehand.

2. Change the clearing time

To make funds more readily available to banks and bank customers, the clearing time will be changed. This proposal includes some issues relating to the assessments of the current clearing system in compliance with the BIS Core Principles and the cost-benefit analysis of changing the clearing time.

IV- Development of Anti Money Laundering/Counter Financing Terrorism (AML/CFT) System

Cambodia established a domestic coordination group (Mutual Evaluation Coordination Group) to plan and manage the World Bank Assessment of Cambodia's AML/CFT system. This group, which is chaired by the National Bank of Cambodia (NBC), includes senior representatives of all relevant ministries and agencies involved in the fight against money laundering and financing of terrorism.

Cambodia underwent the ME on compliance with 40 Recommendations and 9 Special of Financial Action Task Force (FATF) from 26 February to 14 March 2007. The ME was led by World Bank in cooperation with APG.

របាយការណ៍ ME បានបង្ហាញពីការខ្វះខាតជាច្រើនដោយសារ
 អវត្តមាននៃក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ដែលចាំបាច់ ពិសេសច្បាប់ប្រឆាំង
 ការសំអាតប្រាក់និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ។ របាយការណ៍នេះ
 ត្រូវបានដាក់ជូនកិច្ចប្រជុំប្រចាំឆ្នាំ APG នៅ Perth នៅក្នុង ខែកក្កដា
 ឆ្នាំ២០០៧ ដែលមុនពេលនោះច្បាប់និងនីតិវិធីស្តីពី AML/CTF
 និងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងភេរវកម្ម ព្រមទាំងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ត្រូវបាន
 អនុម័ត និងបានចូលជាធរមានរួចហើយ ។ កិច្ចប្រជុំនេះបាន
 លើកសរសើរដល់ការប្រឹងប្រែងនិងវឌ្ឍនភាពរបស់កម្ពុជា និងបាន
 ជម្រុញឱ្យកម្ពុជាខិតខំបន្ថែមទៀត ក្នុងការអនុវត្តច្បាប់តាមរយៈ
 ការបង្កើតក្រុមស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (FIU) បទបញ្ជា និងប្រព័ន្ធ
 សម្រាប់ប្រយុទ្ធ នឹងការសំអាតប្រាក់ និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ។

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មួយចំនួនបានសន្យាថា នឹងផ្តល់ជំនួយ
 បច្ចេកទេសសម្រាប់កម្ពុជា ដើម្បីអភិវឌ្ឍការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់
 និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ។

The ME report showed many areas of non-compliance due to the absence of necessary legal framework, especially the adoption of the AML/CTF law. The ME report was presented to the APG Annual Meeting in Perth in July 2007 while AML/CTF, CT Laws and Procedures for Criminal Code were adopted successively before the APG annual meeting. The meeting congratulates Cambodia is effort and progress, and encourages us to make greater efforts at implementing the laws by creating a Financial Intelligence Unit (FIU), regulations and a system to combat ML/FT.

Some donors have promised to provide technical assistance for Cambodia to develop the AML/CTF.

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា

លេខ...២៧៧.០៧៧-១៣២ ជ.ក.....

ប្រកាស

ស្តីពី

ការគណនាមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

ទេសាភិបាល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២៧ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១១៩៩/១៣ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៩ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៤/២៤៤ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំង **ឯកឧត្តម ជ បាវ៉ាន់តុ** ជាអគ្គនាយកបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា មានឋានៈស្មើទេសរដ្ឋមន្ត្រី
- យោងតាមស្ថាវត្ថិនៃអង្គប្រជុំថ្នាក់ដឹកនាំធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧

ស ំ រ ប

ប្រការ ១.-

មូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានគណនាដូចតទៅ ÷

I- សរុប A : ខ្ទង់ត្រូវបូក

- ដើមទុន ឬទាយជូនដើមទុន
- ទុនបំរុងក្រៅពីទុនបំរុងពីការវាយតម្លៃឡើងវិញ
- បុព្វលាភទាក់ទងនឹងដើមទុន (បុព្វលាភភាគហ៊ុន)
- សិរិបានធនចំពោះហានិភ័យទូទៅនៃប្រតិបត្តិការដោយមានការយល់ព្រមជាមុនពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

- ចំណេញរក្សាទុកសំរាប់វិនិយោគបន្ត (retained earnings)
- ចំណេញសុទ្ធ ដែលបានផ្ទៀងផ្ទាត់ហើយសំរាប់ឆ្នាំហិរញ្ញវត្ថុចុងក្រោយ ^(១)
- ខ្ទង់ផ្សេងៗទៀត ដែលអនុញ្ញាតដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ^(២) ។

II- សរុប B : ខ្ទង់ត្រូវដក

- ចំពោះភាគទុនិកៈ នាយក នាយកចាត់ការ និងសម្ព័ន្ធព្យាបាល
 - ចំណែកដើមទុនដែលមិនទាន់បានបង់
 - បុរេប្រទាន ឥណទាន មូលប័ត្រ និងកិច្ចសន្យារបស់ជនពាក់ព័ន្ធខាងលើ
- ការកាន់កាប់ភាគហ៊ុនផ្ទាល់តាមតំលៃចុះបញ្ជី
- ការខាតបង្គរ
- ចំណាយក្នុងការផ្តើមបង្កើត
- ការខាតដែលកំណត់តាមគ្រាក្រៅពីការខាតនាចុងការិយបរិច្ឆេទគណនេយ្យប្រចាំឆ្នាំ (រួមបញ្ចូលទាំងសិវិធានធនសំរាប់បំណុលនិងមូលប័ត្រសង្ស័យ) ។

III- សរុប C : មូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធមូលដ្ឋាន = A - B

IV- សរុប D : ខ្ទង់ត្រូវបូក

- ទុនបំរុងពីការវាយតំលៃឡើងវិញ ដោយមានការយល់ព្រមជាមុនពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- អនុបំណុល (Subordinated debt) ដោយមានការយល់ព្រមជាមុនពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាអាចបូកបញ្ចូល ១០០% នៃចំនួនមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធមូលដ្ឋាន

^១ ក្រោយពីដកភាគលាភដែលត្រូវបែងចែក

^២ ឧទាហរណ៍ប្រាក់ចំណេញដែលបានកត់ត្រាតាមគ្រាក្រៅពីប្រាក់ចំណេញនៅចុងការិយបរិច្ឆេទគណនេយ្យប្រចាំឆ្នាំក្នុងលក្ខខណ្ឌដែល +

- ប្រាក់ចំណេញនោះត្រូវបានកំណត់ក្រោយពេលបានចុះបញ្ជីទូរចំណាយទាំងអស់ណាដែលទាក់ទងនឹងគ្រានោះ និងចំណាយរំលស់ព្រមទាំងសិវិធានធន និងតំលៃគណនីកែតម្រូវ
- ប្រាក់ចំណេញនោះត្រូវបានដកចេញ ពន្ធនិងភាគលាភសុទ្ធដែលនឹងត្រូវបង់ ហើយត្រូវបានផ្ទៀងផ្ទាត់ដោយស្តង់ដារការពិនិត្យ

- ខ្ទង់ផ្សេងៗទៀត ដោយមានការយល់ព្រមជាមុនពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាអាចបូកបញ្ចូលក្នុងការគណនាមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធមិនឱ្យលើសពីចំនួននៃមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធមូលដ្ឋាន ^(៣) ។

V- សរុប E : ខ្ទង់ត្រូវដក

- ភាគកម្មមូលនិធិផ្ទាល់ក្នុងគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនានា
- ខ្ទង់ផ្សេងៗ ^(៤) ។

VI- សរុប F : សរុបមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធ = C + D - E

ប្រការ ២.~

មូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធដែលបានគណនាមកនេះ ត្រូវបានយកមកគិតគូរសំរាប់ការគណនាអនុបាតប្រុងប្រយ័ត្ននិងអនុបាតផ្សេងទៀត ។

ប្រការ ៣.~

គ្រឹះស្ថានដែលមិនគោរពតាមខ្លឹមសារនៃប្រកាសនេះ នឹងត្រូវរងទណ្ឌកម្មខាងវិន័យដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៥២ នៃច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

ប្រការ ៤.~

រាល់លិខិតបទដ្ឋានទាំងឡាយណាដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយពីស្មារតីនៃប្រកាសនេះ ត្រូវចាត់ទុកជានិរាករណ៍ ។

^៣ ខ្ទង់ផ្សេងៗអាចរួមមានខ្ទង់ទាំងឡាយដូចខាងក្រោមនេះ +

- មូលនិធិដែលបានធានាទៅវិញទៅមកយ៉ាងពេញលេញ
- មូលនិធិសាធារណៈដែលបែងចែកសំរាប់ធានាប្រភេទប្រតិបត្តិការឥណទាន
- ឧបត្ថម្ភធនសាធារណៈ ឬឯកជនដែលមិនត្រូវសងវិញ
- ដើមទុនជាជំនួយ

^៤ ឧទាហរណ៍ : ចំណាយដែលត្រូវបែងចែកសំរាប់ច្រើនការិយបរិច្ឆេទ

ប្រការ ៥.-

អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គាធិការដ្ឋាន អគ្គបេឡា គ្រប់នាយកដ្ឋាន និង អង្គភាពក្រោមឱវាទធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងគ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅក្រោម អាណាព្យាបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់នូវប្រកាសនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន ។

ប្រការ ៦.-

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធភាពចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី២៤ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៧
លោកស៊ី ធាន

ជា ហាន់តូ

កន្លែងទទួល

- ដូចប្រការ ៥ " ដើម្បីអនុវត្ត"
- កាលប្បវត្តិ
- ឯកសារ

ចម្លងជូន

- គ្រប់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
" ដើម្បីជូនជ្រាបជាព័ត៌មាន"
- នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
" ដើម្បីចុះផ្សាយក្នុងរាជកិច្ច "

KINGDOM OF CAMBODIA
NATION RELIGION KING

NATIONAL BANK OF CAMBODIA

Number BK.04 - 132 Prokor

Unofficial Translation

PRAKAS

on

The calculation of Microfinance Institutions' Net Worth

The Governor of the National Bank of Cambodia

- With reference to the Constitution of the Kingdom of Cambodia;
- With reference to the Royal Kram NS/RKM/0196/27, dated January 26, 1996, promulgating the Law on the Organization and Conduct of the National Bank of Cambodia;
- With reference to the Royal Kram NS/RKM/1199/13 of November 18, 1999, promulgating the Law on Banking and Financial Institutions;
- With reference to the Royal Decree NS/RKT/0904/244 of September 7, 2004, on the appointment of His Excellency **Chea Chanto** as Governor General of the National Bank of Cambodia, equivalent to Senior Minister;
- Pursuant to the recommendation made by National Bank of Cambodia management during the August 15, 2007, meeting.

DECIDES

Article 1

Microfinance Institutions' net worth shall be calculated as follows:

I- Sub-total A : Items to be added

- capital or endowment
- reserve, other than revaluation reserves
- premium related to capital (share premiums)
- provision for general banking risks, with the prior agreement of the National Bank of Cambodia
- retained earnings

- audited net profit for the last financial year ⁽¹⁾
- other items approved by the National Bank of Cambodia ⁽²⁾

II- Sub-total B : Items to be deducted

- for shareholders, directors, managers and their next of kin
 - unpaid portion of capital
 - advances, loans, security and the agreement of the persons concerned as defined above
- holding of own shares at their book value
- accumulated losses
- formation expenses
- losses determined on dates other than the end of the annual accounting period (including provisions to be made for doubtful debt and securities)

III- Total C : BASE NET WORTH = A - B

IV- Sub-total D : Items to be added

- revaluation reserves, with the prior agreement of the National Bank of Cambodia
- subordinated debt, with the prior agreement of the National Bank of Cambodia, up to 100% of base net worth
- other items, with the prior agreement of the National Bank of Cambodia, could be included in the calculation of net worth and shall not be more than base net worth ⁽³⁾

V- Sub-total E : Items to be deducted

- equity participation in banking and financial institutions
- other items ⁽⁴⁾

VI- Total F : TOTAL NET WORTH = C + D - E

¹ After deduction of dividend to be distributed.

² For example, profit as recorded on dates other than the end of the annual accounting period.

Provided that:

- they are determined after posting to the accounts all the charges relating to the period and allowances to the depreciation, provision and value adjustment accounts;
- they are calculated net of foreseeable taxes and dividend and have been verified by the auditors.

³ The following may in particular appear among these items :

- fully mutualized guarantee funds;
- public funds allocated for guaranteeing types of credit operations;
- nonrepayable public or private subsidies;
- donated capital.

⁴ Deferred charges, for example.

Article 2

The net worth as calculated above shall be taken into account in calculating prudential ratios and other ratios.

Article 3

Banks and Financial Institutions that are not compliant with this Prakas will be penalized according to Article 52 of the Law on Banking and Financial Institutions.

Article 4

All provisions contrary to those of this Prakas are hereby repealed.

Article 5

The General Director, the General Secretariat, the General Inspection, the General Cashier, all Departments of the National Bank of Cambodia, and all Banks and Financial Institutions under the National Bank of Cambodia's supervisory authority shall strictly implement this Prakas.

Article 6

This Prakas shall take effect from this signing date.

Phnom Penh, August 27, 2007

**The Governor
Signed and Sealed**

- cc: - All members of the Board of Directors
- The parties concerned as stated in Article 5
- File
- CM "for info"
- Administration Department of CM
"for publication in the National Gazette"

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា

លេខ ៤៧-១៧-១៣៣ ប្រក.ប្រក

ប្រកាស

ស្តីពី

អនុបាតសាធារណរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

ទេសាភិបាល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២៧ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១១៩៩/១៣ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៩ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៤/២៤៤ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំង **ឯកឧត្តម ជ បាល់តូ** ជាអគ្គទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា មានឋានៈស្មើទេសរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញប្រកាសលេខ៧-០០-០៦ ប្រក ចុះថ្ងៃទី១១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០០ ស្តីពីការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញប្រកាសលេខ៧.០៧-១៣២ ប្រក ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧ ស្តីពីការគណនាមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
- យោងតាមស្មារតីនៃអង្គប្រជុំថ្នាក់ដឹកនាំធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧

ស ី រ ប

ប្រការ ១.-

គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដែលតទៅនេះហៅថាគ្រឹះស្ថាន ត្រូវពិនិត្យជាអចិន្ត្រៃយ៍នូវអនុបាតសាធារណរបស់ខ្លួនឱ្យបានស្របតាមបញ្ញត្តិនៃប្រកាសនេះ ។ អនុបាតសាធារណរវាងមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធនិងហានិភ័យទ្រព្យសកម្មសរុប ដែលបានថ្លឹងមិនត្រូវតិចជាងដប់ប្រាំភាគរយ (១៥%) ឡើយ ។

ប្រការ ២.-

ភាគយកនៃអនុបាត គឺជាមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធដែលត្រូវបានគណនាស្របតាមបញ្ញត្តិនៃប្រកាសស្តីពីការគណនាមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។

ប្រការ ៣.-

ក- ភាគបែងនៃអនុបាត គឺជាតំលៃទ្រព្យសកម្មសរុប (តំលៃសុទ្ធក្រោយពេលដក ចេញនូវសិទ្ធិធននិងការរំលោះតំលៃ) និងខ្ទង់ក្រៅតារាងតុល្យការដែលត្រូវបានផ្ទឹងតាម កំរិតហានិភ័យ ។ ភាគបែងនេះមិនរាប់បញ្ចូលនូវខ្ទង់ដែលបានដកចេញនៅពេលគណនាមូលនិធិ ផ្ទាល់សុទ្ធ ស្របតាមបញ្ញត្តិនៃប្រកាសស្តីពីការគណនាមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូ ហិរញ្ញវត្ថុ ។

ខ- ការផ្ទឹងដូចខាងក្រោមនេះ នឹងអនុវត្តចំពោះទ្រព្យសកម្ម ÷

ខ.១- ការផ្ទឹងសូន្យភាគរយ (zero weighting) ចំពោះ ÷

- សាច់ប្រាក់
- មាស
- ឥណទេយ្យលើធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- ទ្រព្យសកម្មដែលមានវត្ថុបញ្ចាំជាប្រាក់បញ្ញើនៅធនាគារ
- ឥណទេយ្យលើ ឬធានាដោយស្ថាប័នអធិបតេយ្យ (Claims on sovereigns) ដែលមានចំណាត់ថ្នាក់ពីAAA ទៅ AA- ឬ ចំណាត់ថ្នាក់សមមូលតាម វិធីសាស្ត្ររបស់ភ្នាក់ងារចាត់ថ្នាក់ ដែលទទួលស្គាល់ដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។

ខ.២- ការផ្ទឹង ២០% ចំពោះ ÷

- ឥណទេយ្យលើ ឬធានាដោយស្ថាប័នអធិបតេយ្យ ដែលមានចំណាត់ថ្នាក់ពី A+ ទៅ A- ឬចំណាត់ថ្នាក់សមមូល តាមវិធីសាស្ត្ររបស់ភ្នាក់ងារចាត់ថ្នាក់ ដែលទទួលស្គាល់ដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- ឥណទេយ្យលើ ឬធានាដោយធនាគារ ឬក្រុមហ៊ុន ដែលមានចំណាត់ថ្នាក់ពី AAA ទៅ AA- ឬចំណាត់ថ្នាក់សមមូល តាមវិធីសាស្ត្ររបស់ភ្នាក់ងារចាត់ ថ្នាក់ដែលទទួលស្គាល់ដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។

ខ.៣- ការផ្ទឹង ៥០% ចំពោះ ÷

- ឥណទេយ្យលើ ឬធានាដោយស្ថាប័នអធិបតេយ្យ ដែលមានចំណាត់ថ្នាក់ពី BBB+ ទៅ BBB- ឬចំណាត់ថ្នាក់សមមូល តាមវិធីសាស្ត្ររបស់ភ្នាក់ងារចាត់ ថ្នាក់ ដែលទទួលស្គាល់ដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។
- ឥណទេយ្យលើ ឬធានាដោយធនាគារ ឬក្រុមហ៊ុន ដែលមានចំណាត់ថ្នាក់ពី A+ ទៅ A- ឬចំណាត់ថ្នាក់សមមូល តាមវិធីសាស្ត្ររបស់ភ្នាក់ងារចាត់ថ្នាក់ ដែលទទួលស្គាល់ដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។

- ខ.៤. ការថ្លឹង ១០០% ចំពោះ ÷
 - ទ្រព្យសកម្មដទៃទៀតទាំងអស់
 - ខ្ទង់ក្រៅតារាងតុល្យការទាំងអស់ ។

ប្រការ ៤.~

គ្រឹះស្ថានដែលមិនគោរពតាមខ្លឹមសារប្រកាសនេះ នឹងត្រូវរងទណ្ឌកម្មខាងវិន័យដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៥២ នៃច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

ប្រការ ៥.~

ប្រការ១៥ នៃប្រកាសលេខ៧-០០-០៦ប្រក ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០០ ស្តីពីការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងរាល់លិខិតបទដ្ឋានទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងប្រកាសនេះ ត្រូវចាត់ទុកជានិរាករណ៍ ។

ប្រការ ៦.~

អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គាធិការដ្ឋាន អគ្គបេឡា គ្រប់នាយកដ្ឋាន និងអង្គភាពក្រោមឱវាទធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងគ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ នៅក្រោមអាណាព្យាបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់នូវប្រកាសនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន ។

ប្រការ ៧.~

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធភាពចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៧

កន្លែងទទួល

- ដូចប្រការ ៦ "ដើម្បីអនុវត្ត"
- កាលប្បវត្តិ
- ឯកសារ

ចម្លងជូន

- សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
"ដើម្បីជ្រាបជាព័ត៌មាន"
- នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
"ដើម្បីចុះផ្សាយក្នុងរាជកិច្ច"

KINGDOM OF CAMBODIA
NATION RELIGION KING

NATIONAL BANK OF CAMBODIA

Number: BH.04-133 Prokor

Unofficial Translation

PRAKAS
on
Microfinance Institutions' Solvency Ratio

The Governor of the National Bank of Cambodia

- With reference to the Constitution of the Kingdom of Cambodia;
- With reference to the Royal Kram NS/RKM/0196/27, dated January 26, 1996, promulgating the Law on the Organization and Conduct of the National Bank of Cambodia;
- With reference to the Royal Kram NS/RKM/1199/13 of November 18, 1999, promulgating the Law on Banking and Financial Institutions;
- With reference to the Royal Decree NS/RKT/0904/244 of September 7, 2004, on the appointment of His Excellency **Chea Chanto** as Governor General of the National Bank of Cambodia, equivalent to Senior Minister;
- With reference to the Prakas No B7-00-06 dated January 11, 2000, on the Licensing of Micro-Financing Institutions;
- With reference to the Prakas No B7-07-132 dated August 27, 2007, on the calculation of Microfinance Institutions' Net Worth;
- Pursuant to the recommendation made by National Bank of Cambodia management during the August 15, 2007, meeting.

DECIDES

Article 1

Microfinance Institutions, hereafter referred to as "institutions", shall at all times observe a solvency ratio in accordance with the provisions of this Prakas. This solvency ratio of their net worth to their aggregate asset risk exposure shall not be less than 15 percent.

Article 2

The numerator of the ratio shall be the net worth calculated in accordance with the provisions of the Prakas on the calculation of microfinance institutions' net worth.

Article 3

3.1- The denominator of the ratio shall comprise the aggregate of the assets (net amount after deduction of provision and depreciation) and off-balance sheet items, weighted to their degree of risk. It excludes the items which are deducted in calculating the net worth according to the provisions of the Prakas on the calculation of microfinance institutions' net worth.

3.2- The following weightings shall apply to assets:

3.2.1- zero weighting:

- cash,
- gold,
- claims on the National Bank of Cambodia,
- assets collateralized by deposits lodged with the bank,
- claims on or guaranteed by sovereigns rated AAA to AA- or equivalent rated under the methodology used by a rating agency acknowledged by the National Bank of Cambodia.

3.2.2- 20 percent weighting:

- claims on or guaranteed by sovereigns rated A+ to A- or equivalent rated under the methodology used by a rating agency acknowledged by the National Bank of Cambodia.
- claims on or guaranteed by banks or corporations rated AAA to AA- or equivalent rated under the methodology used by a rating agency acknowledged by the National Bank of Cambodia.

3.2.3- 50 percent weighting:

- claims on or guaranteed by sovereigns rated BBB+ to BBB- or equivalent rated under the methodology used by a rating agency acknowledged by the National Bank of Cambodia.
- claims on or guaranteed by banks or corporations rated A+ to A- or equivalent rated under the methodology used by a rating agency acknowledged by the National Bank of Cambodia.

3.2.4- 100 percent weighting:

- All other assets.
- All off-balance sheet items.

Article 4

Banks and Financial Institutions that are not compliant with this Prakas will be penalized according to Article 52 of the Law on Banking and Financial Institutions.

Article 5

Article 15 in Prakas No B7-00-06 dated January 11, 2000, on the Licensing of Microfinance Institutions and all provisions contrary to those of this Prakas are hereby repealed.

Article 6

The General Director, the General Secretariat, the General Inspection, the General Cashier, all Departments of the National Bank of Cambodia, and all Banks and Financial Institutions under the National Bank of Cambodia's supervisory authority shall strictly implement this Prakas.

Article 7

This Prakas shall take effect from this signing date.

Phnom Penh, August 27, 2007

**The Governor
Signed and Sealed**

- cc: - All members of the Board of Directors
- The parties concerned as stated in Article 6
- File
- CM "for info"
- Administration Department of CM
"for publication in the National Gazette"

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា

លេខ ៥១៧ ០៧ ១៣៤ ប.ក

ប្រកាស

ស្តីពី

ការត្រួតពិនិត្យស្ថានភាពចំហសុទ្ធនៃរូបិយប័ណ្ណចំពោះគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ

ទេសាភិបាល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២៧ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១១៩៩/១៣ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៩ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៤/២៤៤ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំង **ឯកឧត្តម ជាំ ចាន់តុ** ជាអគ្គទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា មានឋានៈស្មើទេសរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញបញ្ជីបញ្ជាទិញលេខ៧៩៥-០១បបជ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៥ ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យស្ថានភាពរូបិយប័ណ្ណចំពោះប្រតិបត្តិការរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ
- បានឃើញប្រកាសលេខ៧-០០-៥០ប្រក ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០ ស្តីពីដំណើរការគណនេយ្យកម្ពុជាសំរាប់ប្រតិបត្តិការរូបិយប័ណ្ណ
- យោងតាមស្មារតីនៃអង្គប្រជុំថ្នាក់ដឹកនាំធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧

ស ំ រ ប

ប្រការ ១.-

ប្រកាសនេះមានគោលបំណង ដើម្បីបង្ការហានិភ័យនៃការប្តូរប្រាក់របស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

ប្រការ ២.-

សំរាប់គោលបំណងនៃប្រកាសនេះ ពាក្យមួយចំនួនត្រូវបានកំណត់និយមន័យដូចខាងក្រោម:

- “ហានិភ័យនៃការប្តូរប្រាក់” គឺជាលទ្ធផលនៃការប្តូរប្រាក់ដែលមានលទ្ធភាពខាតបង់ខាងហិរញ្ញវត្ថុដែលកើតឡើងពីចលនាឡើងចុះនៃអត្រាប្តូរប្រាក់ ។
- “ហានិភ័យនៃការទូទាត់ការប្តូរប្រាក់” គឺជាលទ្ធផលនៃការប្តូរប្រាក់ដែលមានលទ្ធភាពខាតបង់ដែលគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុមួយទូទាត់សងនូវរូបិយវត្ថុដែលខ្លួនបានលក់ តែអាចមិនទទួលមកវិញនូវរូបិយវត្ថុដែលខ្លួនបានទិញពីប្រតិបត្តិការប្តូរប្រាក់ ។
- “ស្ថានភាពចំហសុទ្ធនៃរូបិយប័ណ្ណណាមួយ” ជាសមតុល្យសុទ្ធនៃរាល់ទ្រព្យសកម្មទ្រព្យអកម្ម និងខ្ទង់ក្រៅតារាងតុល្យការនៃរូបិយប័ណ្ណនោះ ។ ស្ថានភាពចំហសុទ្ធក្នុងខ្ទង់ឥណទានគឺជាស្ថានភាពវែង ។ ស្ថានភាពចំហសុទ្ធក្នុងខ្ទង់ឥណទានគឺជាស្ថានភាពខ្លី ។

ប្រការ ៣.-

គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវរក្សាប្រព័ន្ធគ្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងមានប្រសិទ្ធភាពមួយដើម្បីកំណត់ វាស់វែង តាមដាន និងគ្រួតពិនិត្យនូវទំហំនិងប្រភពហានិភ័យនៃការប្តូរប្រាក់ និងហានិភ័យនៃការទូទាត់ការប្តូរប្រាក់ក្នុងកំឡុងពេលនៃថ្ងៃជួញដូរនិងនៅពេលបិទបញ្ជីប្រចាំថ្ងៃ ។ លក្ខណៈនិងទំហំរបស់ប្រព័ន្ធគ្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងនេះ ត្រូវស្របតាមទំហំនៃប្រតិបត្តិការប្តូរប្រាក់និងស្ថានភាពប្តូរប្រាក់របស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនោះ ។

ប្រការ ៤.-

គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវរក្សាគ្រប់ពេល នូវស្ថានភាពចំហសុទ្ធជារូបិយប័ណ្ណណាមួយ ឬសរុបជារូបិយប័ណ្ណទាំងអស់ ទោះក្នុងស្ថានភាពវែងឬខ្លីក៏ដោយមិនឱ្យលើសពី ២០ភាគរយ នៃមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុនោះឡើយ ។

ប្រការ ៥.-

គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវធ្វើជូនធនាគារជាតិនៃកម្ពុជានូវរបាយការណ៍ប្រចាំខែទាំងហាដកូពី (Hard copy) និងសូហ្វកូពី (Soft copy) ស្តីពីស្ថានភាពចំហសុទ្ធនៃរូបិយប័ណ្ណឱ្យបានឡើងទាត់តាមកំរិតក្នុងឧបសម្ព័ន្ធភ្ជាប់ជាមួយ ។ ប្រព័ន្ធគ្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងត្រូវធានាផងដែរថា ស្ថានភាពរូបិយប័ណ្ណត្រូវបានរាយការណ៍ត្រឹមត្រូវមកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។

ប្រការ ៦.-

គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុដែលមិនគោរពតាមខ្លឹមសារនៃប្រកាសនេះ នឹងត្រូវរងទណ្ឌកម្មខាងវិន័យដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៥២ នៃច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

ប្រការ ៧.-

បទបញ្ជាលេខ៧៩៥-០១បបជ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៥ ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ និងរាល់លិខិតបទដ្ឋានទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងប្រកាសនេះ ត្រូវចាត់ទុកជានិរាករណ៍ ។

ប្រការ ៨.-

អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គាធិការដ្ឋាន អគ្គបេឡា គ្រប់នាយកដ្ឋាន និងអង្គភាពក្រោមឱវាទធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងគ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ នៅក្រោមអាណាព្យាបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់នូវប្រកាសនេះតាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន ។

ប្រការ ៩.-

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធភាពចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ ។

កន្លែងទទួល

- ដូចប្រការ ៨ "ដើម្បីអនុវត្ត"
- កាលប្បវត្តិ - ឯកសារ

ចម្លងជូន

- សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី "ដើម្បីជ្រាបជាព័ត៌មាន"
- នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី "ដើម្បីចុះផ្សាយក្នុងរាជកិច្ច"

**តារាង ឧបសម្ព័ន្ធ
ការគណនាស្ថានភាពបំណុលសុទ្ធនៃប្រតិបត្តិ
Net Open Position**

ឈ្មោះធនាគារ.....
Bank's Name

ទាក់ទងប្រាក់ ដុល្លារ (Exchange Rate USD) =
មូលដ្ឋានប្រាក់ ដុល្លារសុទ្ធគិតជាប្រាក់សុទ្ធ (Bank's Net Worth)

ទាក់ទងប្រាក់ ដុល្លារ.....
As at.....

គិតជាលានរៀល In Million KHR

រូបិយប័ណ្ណ Currency	ឧបសម្ព័ន្ធបន្ថែមក្នុងការកាត់បន្ថយបំណុលសុទ្ធ Elements after deduction of affected provision				ស្ថានភាពរូបិយប័ណ្ណសុទ្ធ Net Open Position	រូបិយប័ណ្ណសុទ្ធ/ មូលដ្ឋានសុទ្ធ (%) Net Open Position / Net Worth (%)	កំរិតកំណត់ (%) Limit (%)	កាតព្វកិច្ច (១) Excess (1)
	១ ទ្រព្យសកម្ម Assets	២ ទ្រព្យសកម្ម និងមូលធន Liabilities and Capital	៣ រូបិយប័ណ្ណត្រូវទទួល Currencies Receivable	៤ រូបិយប័ណ្ណត្រូវបំណុល Currencies Payable				
	+	-	ខ្ទង់ក្រៅតារាងតុល្យការ + Off Balance Sheet +	ខ្ទង់ក្រៅតារាងតុល្យការ - Off Balance Sheet -				
USD							20%	
KHR							20%	
EUR							20%	
SGD							20%	
HKD							20%	
THB							20%	
JPY							20%	
VND							20%	
សរុប (Grand Total)					(៤)			

(១) នៅពេលដែលមានការលើស គ្រឹះស្ថានធនាគារនឹងបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនដើម្បីជៀសវាងការលើសនៃបំណុលសុទ្ធ
(1) Where there is an excess, the bank shall submit a written explanation of the origin of each excess, and the measures taken to remedy the situation

(២) ចំនួនសរុបទ្រព្យសកម្មស្មើនឹងសរុបមូលធន
(2) Total equal to total assets on the balance sheet

(៣) ចំនួនសរុបទ្រព្យសកម្ម និងមូលធនស្មើនឹងសរុបបំណុលសុទ្ធ
(3) Total equal to total liabilities on the balance sheet

(៤) ចំនួនសរុប = សូន្យ
(4) Total = Zero

នាយក
Bank's Manager

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
Prepared By

KINGDOM OF CAMBODIA
NATION RELIGION KING

NATIONAL BANK OF CAMBODIA

Number... ០៧.០៧ - ១៣៣ Prakor.

Unofficial Translation

PRAKAS

on

**The monitoring of Banks' and Financial Institutions' Net Open Position
in foreign currency**

The Governor of the National Bank of Cambodia

- With reference to the Constitution of the Kingdom of Cambodia;
- With reference to the Royal Kram NS/RKM/0196/27, dated January 26, 1996, promulgating the Law on the Organization and Conduct of the National Bank of Cambodia;
- With reference to the Royal Kram NS/RKM/1199/13 of November 18, 1999, promulgating the Law on Banking and Financial Institutions;
- With reference to the Royal Decree NS/RKT/0904/244 of September 7, 2004, on the appointment of His Excellency **Chea Chanto** as Governor General of the National Bank of Cambodia, equivalent to Senior Minister;
- With reference to the Regulation No B795-01 dated January 16, 1995, on the monitoring of Banks' and Financial Institutions' Open Foreign Exchange Positions;
- With reference to the Prakas No B7-00-50 dated February 17, 2000, on the accounting process for foreign currency transactions;
- Pursuant to the recommendation made by National Bank of Cambodia management during the August 15, 2007, meeting.

DECIDES

Article 1

This Prakas has the purpose of preventing Banks' and Financial Institutions' foreign exchange risks.

Article 2

For the purposes of this Prakas, terms below are defined as follows:

- A “foreign exchange risk” results from the possibility of financial loss arising from adverse movements in foreign exchange rates.
- A “foreign exchange settlement risk” results from the possibility of loss that a financial institution (FI) pays the currency it sold but does not receive the currency it bought in a foreign exchange transaction.
- The “net open position in one foreign currency” is the net outstanding balance of all assets, liabilities, and off balance sheet items in that currency. The net open position in debit is defined as “long”. The net open position in credit is defined as “short”.

Article 3

Banks and Financial Institutions shall maintain an effective system of internal control to identify, measure, monitor and control the extent and source of their foreign exchange risk and foreign exchange settlement risk during the trading day and at the close of business. The nature and the size of the internal control system shall be adapted to the size of the Banks’ and Financial Institutions’ foreign exchange transactions and foreign exchange positions.

Article 4

Banks and Financial Institutions shall at all times maintain their net open position in foreign currencies in either any foreign currency or overall net open position in all foreign currencies, whether long or short, shall not exceed twenty percent (20%) of Banks’ and Financial Institutions’ net worth.

Article 5

Every month, Banks and Financial Institutions shall produce both hard copy and soft copy reports of their net open position in foreign currency to the National Bank of Cambodia according to the attached format. The internal control system shall also ensure that the foreign exchange positions are properly reported to the National Bank of Cambodia.

Article 6

Banks and Financial Institutions that are not compliant with this Prakas will be penalized according to Article 52 of the Law on Banking and Financial Institutions.

Article 7

The Regulation No B795-01 dated January 16, 1995, on the monitoring of Banks’ and Financial Institutions’ Open Foreign Exchange Positions and all provisions contrary to those of this Prakas are hereby repealed.

Article 8

The General Director, the General Secretariat, the General Inspection, the General Cashier, all Departments of the National Bank of Cambodia, and all Banks and Financial Institutions under the National Bank of Cambodia's supervisory authority shall strictly implement this Prakas.

Article 9

This Prakas shall take effect from this signing date.

Phnom Penh, August 27, 2007

**The Governor
Signed and Sealed**

- cc: - All members of the Board of Directors
- The parties concerned as stated in Article 8
- File
- CM "for info"
- Administration Department of CM
"for publication in the National Gazette"

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា

លេខ ៥២៧ ០៧ ១៣៥ ប.ក

**ប្រកាស
ស្តីពី**

វិសោធនកម្មលើប្រកាសស្តីពី អនុបាតសាធនភាពរបស់ធនាគារ

ទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២៧ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តិទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១១៩៩/១៣ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៩ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៤/២៤៤ ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំង **ឯកឧត្តម ជ ហង់តុ** ជាអគ្គទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា មានឋានៈស្មើទេសរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញប្រកាសលេខ៧-០០-៤៦ ប្រក ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០ ស្តីពីអនុបាតសាធនភាពរបស់ធនាគារ
- បានឃើញប្រកាសលេខ៧-០០-៤៧ ប្រក ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០ ស្តីពីការគណនាមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធរបស់ធនាគារ
- យោងតាមស្មារតីនៃអង្គប្រជុំថ្នាក់ដឹកនាំធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧

សំ ៤ ១ ប

ប្រកាសមួយ.-

ធ្វើវិសោធនកម្មប្រកាសនៃប្រកាសលេខ៧.០០-៤៦ប្រក ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០ ស្តីពីអនុបាតសាធនភាពរបស់ធនាគារ ដែលមានខ្លឹមសារទាំងស្រុងដូចតទៅ :

ប្រកាស៣ខ្លឹ.-

ក- ភាគបែងនៃអនុបាត គឺជាតំលៃទ្រព្យសកម្មសរុប (តំលៃសុទ្ធក្រោយពេលដកចេញនូវសិរិធានធននិងការរំលោះតំលៃ) និងខ្ទង់ក្រៅតារាងតុល្យការដែលត្រូវបានផ្ទឹងតាមកំរិតហានិភ័យ ។ ភាគបែងនេះមិនរាប់បញ្ចូលនូវខ្ទង់ដែលបានដកចេញនៅពេលគណនាមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធ ស្របតាមបញ្ញត្តិនៃប្រកាសស្តីពីការគណនាមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធរបស់ធនាគារ ។

ខ. ការផ្ទឹងដូចខាងក្រោមនេះ នឹងអនុវត្តចំពោះទ្រព្យសកម្ម

ខ.១. ការផ្ទឹងសូន្យភាគរយ (zero weighting) ចំពោះ ÷

- សាច់ប្រាក់
- មាស
- ឥណទេយ្យលើធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- ទ្រព្យសកម្មដែលមានវត្ថុបញ្ចាំជាប្រាក់បញ្ញើ នៅធនាគារ
- ឥណទេយ្យលើ ឬធានាដោយស្ថាប័នអធិបតេយ្យ (Claims on sovereigns) ដែលមានចំណាត់ថ្នាក់ពីAAA ទៅ AA- ឬ ចំណាត់ថ្នាក់សមមូលតាមវិធីសាស្ត្ររបស់ភ្នាក់ងារចាត់ថ្នាក់ ដែលទទួលស្គាល់ដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។

ខ.២. ការផ្ទឹង ២០% ចំពោះ ÷

- ឥណទេយ្យលើ ឬធានាដោយស្ថាប័នអធិបតេយ្យ ដែលមានចំណាត់ថ្នាក់ពី A+ ទៅ A- ឬចំណាត់ថ្នាក់សមមូល តាមវិធីសាស្ត្ររបស់ភ្នាក់ងារចាត់ថ្នាក់ ដែលទទួលស្គាល់ដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- ឥណទេយ្យលើ ឬធានាដោយធនាគារ ឬក្រុមហ៊ុន ដែលមានចំណាត់ថ្នាក់ពី AAA ទៅ AA- ឬចំណាត់ថ្នាក់សមមូល តាមវិធីសាស្ត្ររបស់ភ្នាក់ងារចាត់ថ្នាក់ដែលទទួលស្គាល់ដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។

ខ.៣. ការផ្ទឹង ៥០% ចំពោះ ÷

- ឥណទេយ្យលើ ឬធានាដោយស្ថាប័នអធិបតេយ្យ ដែលមានចំណាត់ថ្នាក់ពី BBB+ ទៅ BBB- ឬចំណាត់ថ្នាក់សមមូល តាមវិធីសាស្ត្ររបស់ភ្នាក់ងារចាត់ថ្នាក់ ដែលទទួលស្គាល់ដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។
- ឥណទេយ្យលើ ឬធានាដោយធនាគារ ឬក្រុមហ៊ុន ដែលមានចំណាត់ថ្នាក់ពី A+ ទៅ A- ឬចំណាត់ថ្នាក់សមមូល តាមវិធីសាស្ត្ររបស់ភ្នាក់ងារចាត់ថ្នាក់ ដែលទទួលស្គាល់ដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។

ខ.៤. ការផ្ទឹង ១០០% ចំពោះ ÷

- ទ្រព្យសកម្មដទៃទៀតទាំងអស់ ។

គ. បញ្ញត្តិដូចតទៅនេះ នឹងត្រូវអនុវត្តចំពោះខ្ទង់ក្រៅតារាងតុល្យការ

គ.១. ខ្ទង់ក្រៅតារាងតុល្យការត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជា ៤ ប្រភេទ ស្របតាមតារាង ដែលមានក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ។ ខ្ទង់ក្រៅតារាងតុល្យការទាំងនេះត្រូវបានយកមកគិត ÷

- តាមតំលៃទាំងស្រុងរបស់វានៅពេលបានចាត់ថ្នាក់ថាមានហានិភ័យទាំងស្រុង
- តាមតំលៃ ៥០% នៅពេលបានចាត់ថ្នាក់ថាមានហានិភ័យកំរិតមធ្យម

- តាមតំលៃ២០% នៅពេលបានចាត់ថ្នាក់ថាមានហានិភ័យមធ្យម(moderate risk)
- ខ្ពង់ដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ថាមានហានិភ័យទាបមិនត្រូវបានយកមកគិតទេ ។

គ.២- ចំនួនប្រាក់ដែលបានកំណត់ខាងលើត្រូវគុណជាមួយនឹងប្រភេទថ្លឹងដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌខ ដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះប្រភេទនៃការថ្លឹងរបស់អត្តតាហកៈ ឬប្រភេទទ្រព្យសកម្មពាក់ព័ន្ធនោះ ។ ប៉ុន្តែ ÷

- ក្នុងករណីនៃការសន្យាដែលមានការធានាពីតតិយជន ការថ្លឹងគឺជាការថ្លឹងដែលអនុវត្តចំពោះអ្នកធានា ឬចំពោះអ្នកដែលត្រូវបានធានា
- ក្នុងករណីនៃការធានាចំពោះធនាគារមួយផ្សេងទៀត ទាក់ទងដល់ការសងបំណុលដែលរក្សាទុកនៅធនាគារផ្សេងទៀតនោះ ការថ្លឹងជាការថ្លឹងដែលអនុវត្តចំពោះឥណទេយៗទាំងនេះ ។

ប្រការ៧.~

គ្រឹះស្ថានដែលមិនគោរពតាមខ្លឹមសារនៃប្រកាសនេះ នឹងត្រូវរងទណ្ឌកម្មខាងវិន័យដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៥២ នៃច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

ប្រការ៧.~

អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គាធិការដ្ឋាន អគ្គបេឡា គ្រប់នាយកដ្ឋាន និងអង្គភាពក្រោមឱវាទធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងគ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ នៅក្រោមអាណាព្យាបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់នូវប្រកាសនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន ។

ប្រការបួន.~

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធភាពចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះ តទៅ ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី២៧ ខែ សីហា, ឆ្នាំ ២០០៧

កន្លែងទទួល

- ដូចប្រការបី " ដើម្បីអនុវត្ត"
- កាលប្បវត្តិ
- ឯកសារ

ចម្លងជូន

- សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
"ដើម្បីជ្រាបជាព័ត៌មាន"
- នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
"ដើម្បីចុះផ្សាយក្នុងរាជកិច្ច"

KINGDOM OF CAMBODIA
NATION RELIGION KING

NATIONAL BANK OF CAMBODIA

Number... BK.07-135 Prakas

Unofficial Translation

PRAKAS

on

Amendment of Prakas Relating to Banks' Solvency Ratio

The Governor of the National Bank of Cambodia

- With reference to the Constitution of the Kingdom of Cambodia;
- With reference to the Royal Kram NS/RKM/0196/27, dated January 26, 1996, promulgating the Law on the Organization and Conduct of the National Bank of Cambodia;
- With reference to the Royal Kram NS/RKM/1199/13 of November 18, 1999, promulgating the Law on Banking and Financial Institutions;
- With reference to the Royal Decree NS/RKT/0904/244 of September 7, 2004, on the appointment of His Excellency **Chea Chanto** as Governor General of the National Bank of Cambodia, equivalent to Senior Minister;
- With reference to the Prakas No B7-00-46 dated February 16, 2000, on the Banks' Solvency Ratio;
- With reference to the Prakas No B7-00-47 dated February 16, 2000, on the calculation of Banks' Net Worth;
- Pursuant to the recommendation made by National Bank of Cambodia management during the August 15, 2007, meeting.

DECIDES

Article one

Article 3 of Prakas No B7.00-46 dated February 16, 2000, relating to the banks' solvency ratio shall be amended as follows:

New Article 3

3.1- The denominator of the ratio shall comprise the aggregate of the assets (net amount after deduction of provision and depreciation) and off-balance sheet items weighted to their degree of risk. It excludes the items which are deducted in calculating the net worth according to the provisions of the Prakas on the calculation of the banks' net worth.

3.2- The following weightings shall apply to assets:

3.2.1- zero weighting:

- cash,
- gold,
- claims on the National Bank of Cambodia,
- assets collateralized by deposits lodged with the bank,
- claims on or guaranteed by sovereigns rated AAA to AA- or equivalent rated under the methodology used by a rating agency acknowledged by the National Bank of Cambodia.

3.2.2- 20 percent weighting:

- claims on or guaranteed by sovereigns rated A+ to A- or equivalent rated under the methodology used by a rating agency acknowledged by the National Bank of Cambodia.
- claims on or guaranteed by banks or corporations rated AAA to AA- or equivalent rated under the methodology used by a rating agency acknowledged by the National Bank of Cambodia.

3.2.3- 50 percent weighting:

- claims on or guaranteed by sovereigns rated BBB+ to BBB- or equivalent rated under the methodology used by a rating agency acknowledged by the National Bank of Cambodia.
- claims on or guaranteed by banks or corporate rated A+ to A- or equivalent rated under the methodology used by a rating agency acknowledged by the National Bank of Cambodia.

3.2.4- 100 percent weighting

- All other assets.

3.3- The following provisions shall apply to off-balance sheet items:

3.3.1- Off-balance sheet items shall be classified in four categories in accordance with the list given in Annex. These items shall be taken into account:

- at their full value where they are classified as carrying a full risk,
- at 50 percent of their value where they are classified as carrying medium risk,
- at 20 percent of their value where they are classified as carrying moderate risk.

Items classified as carrying low risk shall not be taken into account.

3.3.2- The amounts thus determined shall be multiplied by the weightings laid down in Paragraph 3-2 that are applicable to the category to which the beneficiary or asset concerned belongs. However:

- in the case of commitments covered by a guarantee provided by a third party, the weightings shall be those applicable to the guarantor or the guarantee,
- in the case of guarantees given to another bank in connection with the repayment of claims held by the latter, the weightings shall be those applicable to these claims.

Article two

Banks and Financial Institutions that are not compliant with this Prakas will be penalized according to Article 52 of the Law on Banking and Financial Institutions.

Article three

The General Director, the General Secretariat, the General Inspection, the General Cashier, all Departments of the National Bank of Cambodia, and all Banks and Financial Institutions under the National Bank of Cambodia’s supervisory authority shall strictly implement this Prakas.

Article four

This Prakas shall take effect from this signing date.

Phnom Penh, August 27, 2007

**The Governor
Signed and Sealed**

- cc: - All members of the Board of Directors
 - The parties concerned as stated in Article three
 - File
 - CM “for info”
 - Administration Department of CM
 “for publication in the National Gazette”